

POŠTNINA PLAČANA V ČOTOVINI

Sv. Stanislav Kostka.
(Rim: Soba, kjer je svetnik umrl.)
God: 13. nov.

BOGOLJUB

NOVEMBER 10/11 - V V

Værnlíf duð dan,
(silvart: Steinte.)

NOVEMBER

XXXIX. LETNIK

1941-XX

Ne boj se!

Značilno pismo Antonina Honorata, škofa v afriški Cirti, Špancu Arkadiju.
Okoli leta 440. po Kristusu.

Pogum, zvesta duša, pogum! Spoznavalec edinosti, raduj se, ker si bil vreden trpeti zasramovanje zaradi Kristusovega imena kakor apostoli, ko so jih bičali. Glej, že leži kača pod tvojimi nogami: mogla je napasti, toda padla je, ker te ni mogla spodnesti. Prosim te, stoj ji trdno na glavi; nič več naj se ne povzpne v tvojem mučeniškem boju; nihče naj te ne premakne!

Glej, kako se veseli Kristus in kako te opazuje! Radujejo se angeli in ti pomagajo; tolpa hudih duhov pa ogleduje tvojo peto. Ne kloni, da se ne bodo veselili hudi duhovi, ki so zdaj žalostni.

Pri tebi je ves zbor mučencev, ki so šli pred teboj; čakajo in branijo te in pravijo: »Nà, venec!« Prosim te, »drži, kar imaš, da ti nihče venca ne vzame.« Kako kratek bo čas tvojeja boja v primeri z življenjem, ki bo večno! Začel si že, treba še dokončati.

Danes je jasno, zakaj trpiš. Gospodu itak ni nič skrito. Vrag hoče stvar zamegliti, češ da ne trpiš kot kristjan; a to naj te ne moti! Pravi boj za Kristusa je to: Njega priznavaš z vsem, kar trpiš. Če umrješ, brat, bodi prepričan, da boš mučenec!

Spominjaš se žene. Job se ni zmenil zanjo, zato je zmagal. Tudi na družino je pozabil in na bogastvo in na prijatelje in je sijajno zmagal. Adam je ljubil ženo bolj ko dovolj, zato je žalostno padel. Tako pravi Gospod: »Kdor ne zapusti očeta ali matere ali žene ali sinov ali hčera zaradi mene, ni moj učenec.« (Mk 10, 29.)

Kaj če bi bil kar tako umrl, ali bi te mogla žena ali družina domov priklicati? Kristusa imaš; nanj glej, njega se drži; oklepaj se ga močno in ne izpusti ga; ne oziraj se nazaj na ženo ali na družino!

Kvišku srce, pravi boj se je začel. Sam nadangel, ki je padel, se vojskuje, on se bori s teboj! Toda pri tebi je Oče in Sin in Sveti Duh: pomaga ti, da bi te kronal; zato glej, da se ne zbojiš! Makabejska mati je poslala

v smrt za Boga sedem sinov. Pred njo so jih mučili, sama jim je pa še prigo-
varjala, da naj umrjejo. Ko so sinove pomorili, drhti mati od veselja, ker
bo z njimi kronana.

Pomisli, da te je Bog naredil v telesu tvoje matere; sam ti je dal duha
in dušo, sam te je opremil z razumom in modrostjo. Naredil je nebo in zemljo
in vse, kar je na njih. Kako imenitno te torej hoče sprejeti in ti pokazati
vse svoje veličastvo, ko boš umrl za vero!

Pomisli, kaj je svet! Minil bo. Poglej sonce, luno in zvezde, tudi te se
bodo potrle. Hrabro se vojskuj za svojo dušo, ki bo ali vedno živela ali za
vselej propadla.

Grehi so ti odpuščeni in vse, kar koli si morda hudega storil do danes,
bo Bog zaradi tvojega mučeniškega boja uničil. »Moj pravični bo živel iz
vere« (Hebr 10, 38), tvoja vera in pravičnost ter bridkost, ker so ti vzeli
premoženje in te izgnali, ti je prinesla odpusčenje grehov, smrt ti pa odpre
nebeško kraljestvo.

Kako lepo bo, ko boš zagledal zraven sebe svetega Štefana! Kakšna
radost, ko boš imel Petra in Pavla, ki si ju častil kot zavetnika, za prija-
telja! Tvoja duša bo kmalu videla Kristusa in tvoje telo bo poveličano po
vstajenju, tako da bo tudi meso videlo to, kar bo videla duša takoj po lo-
čitvi od telesa.

Zdaj si na tem, da živiš ali propadeš. Če se v tem boju izneveriš, te
nihče ne bo rešil. In kaj ti pomaga, če hudemu duhu pritrdiš? Saj boš itak
kmalu ob telo. Ali ne veš, da je življenje tvojega telesa v božjih rokah. Če
vero zavržeš, ti Bog takoj lahko vzame telo.

Kristjan, ki so ga zaradi vere dejali na natezalnico, je pripovedoval, da
je pristopil k njemu angel s sijajnim obličjem. Škropil mu je obraz z vodo in
ga otiral s prtičem. Dokler so ga natezali, angel ni odstopil; tolažil ga je
in mu hladil bolečine. Kristusov mučenec pa sploh ni čutil muk, ki jih je
trpel. Zakaj kadar se za Kristusa vojskuješ, se rane manj čutijo, ker moč
duha je večja kakor bolečine sveta, in če Boga pokličeš, se skeleče muke
ublaže.

Mučeništvo si začel, reši svojo dušo! Rotim te pri edinosti sv. Trojice,
ki boš zanj umrl, ohrani svoje srce in utrdi ga po Sv. Duhu, ki si hotel,
da so ga vaše dahnilo, in ki si ga v svojem telesu častil. Bojuj se pogumno po
čistosti krsta, ki mu nisi hotel narediti sramote.

Zdaj Bog skuša tvojega duha: tam je božje oko. Opazuje te vsak hip,
kaj delaš, kaj misliš, kako se vojskuješ, kako stojiš. Če vidi, da si trden,
se veseli in pomaga; če vidi, da nisi, prihiti in te podpre.

Bojuj se za resnico do smrti, pa boš rešil ne samo sebe, temveč tudi
druge. Drugače bo Bog zahteval od tebe ne le tvojo dušo, ampak tudi druge.
Kristusov praporščak si; prvi korakaš v bojni vrsti. Če padeš, boš sokriv
smrti drugih. Tega se boj! Če pa zmagáš, si se boril za rešenje mnogih in
boš prejel mnogokratni venec.

Kristusa so v obraz bili, vanj so pljuvali, dali so mu žolča in jesiha piti.
Kristusa so s trnjem kronali, so ga križali; pravičnega so dejali med razboj-
nike; Kristusa so s sulico prebodli. Kristus je to trpel za tvoj greh; koliko
bolj moraš ti trden stati za svojo dušo, da ne bi kdo vzel tvojega venca.

Že si na stadionu. Le pogumno korakaj in ne boj se; nič ne trepetaj
in prav nič se ne straši, kajti vsa Cerkev moli zate, da bi zmagal. Katoliška
Cerkev čaka, da boš njen mučenec in da te bo častila kakor svojega Štefana.

Glej, da nas pred tem svetom ne osramotiš. Glej, da nas ne ponižaš pred nasprotniki. S teboj trpi Kristus, s teboj trpi Cerkev. Prav nič ne dvomi, da venec dosežeš; prav nič se ne boj zaradi grehov, ki si jih morda storil v minulem življenju.

Prevedel J. Šimenc.

In še druga škofovska beseda

V zadnjem pastirskem pismu škofa Msgr. Gföllner-ja v Linzu je govor o dolžnostih in nevarnostih katoličanov v sedanosti. Današnji čas zahteva, da se v slogi in edinosti oklenemo svojih škofov in duhovnikov in s tem katoliške Cerkve ter Jezusa Kristusa. Druga naša dolžnost je: zvestoba sveti Cerkvi. Nihče nas ne more odvezati tega, kar smo pri sv. krstu obljubili. Starši morajo danes še posebno gledati, da bodo njih otroci vzorno katoliško vzgojeni in zavarovani pred nenravnostjo.

Glavne nevarnosti naše dobe so pa strah pred ljudmi, plašljivost in obupljivost in malobrižnost. Strah pred ljudmi je pri mnogih precej večji kot strah božji. Iz napačnega strahu pred svetom zataje nekateri svojo vero, zanemarjajo verske dolžnosti in službo božjo. »Nobenega greha ljudem na ljubo, — Bogu na ljubo pa storiti vsako dolžnost, četudi bi bila težka«, to naj bo načelo našega lastnega ravnanja. »Boj se Boga in spolnuj njegove zapovedi; delaj dobro in ne imej strahu pred nikomer« — to so zlata pravila za življenje ob vsakem času.

Druga nevarnost je bojazljivost, obupanost. »Večkrat se loteva človeka malodušnost, da zdvaja; toda tega strahu se je treba znebiti tudi takrat, ko zgineva vsako upanje. Bog svojih ne bo zapustil, ta resnica drži za viharje vseh časov in vseh položajev, za vse stiske narodov in Cerkve.« Zato pa ne se bati, ne zdvajati, če se nebo zastre, če se dvigajo temni oblaki. Nad zvezdami kraljuje Bog, ki čuva nad nami!

Tretja nevarnost je malobrižnost, brezbriznost zlasti v verskih stvareh. »Katoličani! Naša dolžnost je in ostane, da smo odločno in očitno na strani Kristusovi. Dvema gospodoma ni mogoče služiti.«

V sredi stisk in nadlog naj imajo današnji kristjani pred očmi, da jih nihče ne more odtrgati od ljubezni Kristusove. Nad vsemi nevšečnostmi in težavami naših dni se svetlika čudovita zvezda božje Previdnosti. Da, prav v trpljenju in nesreči vlada roka nebeškega Očeta in vodi vse tako, kakor je za nas koristno. Zdaj se nam zdi marsikaj kakor uganja; v luči vere in večnosti se bo pa mrak sedanje dobe razpršil in razjasnil tako, da bomo poljubljali roko božjo, ki nas je zadela v našo srečo. Potem se bomo veselili dni, ko nas je Gospod pokoril, potem bomo blagrovali leta, ko smo videli hudo.

C.

»Če bi vi, ki vsekdar zdihujete in prosite pokoja in tolažbe, vedeli, kako dopadljivo Bogu in kako koristno je za vas trpljenje, bi nikdar in nikoli ne iskali tolažbe, marveč bi imeli še za veliko srečo, če morete za Kristusom svoj križ nositi.« — (Sv. Janez Križa.)

»Če te Bog obišče z bridkostmi, je to znamenje, da ima s teboj velike namene in hoče, da postaneš svetnik. Če resno želiš, da

postaneš velik svetnik, prosi Boga za hudo trpljenje. Ni ga lesa, ki bi mogel raznetiti tako velik ogenj ljubezni, kot les križa.« (Sv. Ignacij Loj.)

Ce Bogu zagotavljamo svojo ljubezen, kadar nas obsiplje z dobrotami, ni to nič izrednega. Ce ga ljubimo z vsem srcem in z vso dušo takrat, kadar pritiska nadloga in srce razjeda bridkost, je to znamenje, da za nas beseda »ljubezen« ni prazen zvok.

Začetno delo v Katoliški akciji

Nekaj let že veliko beremo in slišimo o Katoliški akciji. In hvala Bogu, ni ostalo samo pri besedah: Katoliška akcija je tudi že stopila v življenje. Kje, kako? Pozvala je najprej mladino. Idealna in plemenita mladina je hitro razumela veličino Kristusa Kralja in bila takoj pripravljena, da stopi v njegovo službo in deluje za njegovo kraljestvo. Mlad človek si svet predstavlja v najlepši luči, ima trdno voljo, da bo v svojem življenju storil veliko dobrega; neomajno zaupa v zmago dobrih sil, vsled tega se rad žrtvuje za to, kar spozna za dobro in lepo. To je neusahljivi idealizem mladine.

Apostolsko delo za Kristusovo kraljevanje pa je kakor nalašč za verno in nepokvarjeno mladino. Že sama misel Kristusovega kraljevanja, ki je najvišje, polno ljubezni, skrivnostno in odrešilno, navdušuje srce mladeniča in mladenke za velika dela v službi Kristusa Kralja: za molitev in češčenje Boga, za ohranitev čistosti in nedolžnosti srca, za junaški boj proti vsej hudobiji in grešnosti, za apostolski vpliv na druge. Ni večje lepote za mladega fanta ali dekleta, kakor je dušna krepost pa plemenitost srca, združena z ljubeznijo do Boga in vsega njegovega stvarstva, najbolj pa do človeka.

*

Naše mladinske organizacije Katoliške akcije so že po vsej deželi dobile svoje mlade člane. Tiho in tudi javno je šel po naši deželi klic: »Mi hočemo povsod Boga! Kristus mora kraljevati!« In bili so nekateri, ki jim je ta poziv segel globoko v dušo in takoj jim je bilo jasno, da se mu morajo odzvati. Bili so pripravljene postati apostoli Kristusa Kralja, zato so šli k svojemu duhovniku in mu izjavili: »Tu s mo in želimo začeti s Katoliško akcijo.« In duhovnik jih je z veseljem sprejel, se spustil z njimi v pogovor in odkril lepoto njih duše in se veselil mladostnega navdušenja za težko apostolsko delo.

Kar čudil se je, da je v mladem dijaku našel toliko resnobe in življenjske zrelosti; zavzel se je, da je našel pot do njega mlad delavec, ki mu delo v tovarni ubija duha in ga v družbi brezbožnih tovarišev po sili žene v materializem in ograbno umazanost; zasmilila se mu je delavska deklica, ki je v tovarni — ostudni pohujševalnici — ostala z največjimi žrtvami še verna in poštena, ali mlada uradnica in dijakinja, ki jo vabi svet k veselju, uživanju, pa se mu je sklenila odreči in zdaj hoče postati še drugim dekletom vodnica k čistemu veselju in dušni sreči.

Duhovnik je premotril te prve kandidate za Katoliško akcijo in jim priporočil, naj premislijo, koga bi še takoj v začetku mogli pridobiti. Napravili so načrt, kako bodo enkrat in drugikrat posamič prihajali na razgovor; določili so si dan za tedenski ali štirinajstdnevni sestanek. Za tak pomenek se bodo tudi sami pripravili s tem, da bodo opazovali in spoznavali okolje, ki v njem žive in delajo, in se zanimali najbolj za njegove senčne strani.

Sprva so prihajali bolj plaho. Skoraj v zadregi so poslušali duhovnikove besede, ko jim je govoril o duhovnem življenju, o ozvišenosti krščanske vere, o poslanstvu Cerkve, ki mora današnjemu nesrečnemu človeštvu pomagati iz duhovne bede, o usodni uri vere in krščanske omike, proti kateri so se zarotile najhujše sile sveta in vsa zloba satanova. Kar sredi je moral duhovnik prenehati, da so enkrat mladci, drugikrat spet mladenke dobile pogum in povedale, kako tudi same doživljajo okoli sebe vso to moderno brezbožnost in razbrzdanost.

In sestanki so rodili svoje sadove in napravljeni so bili prvi sklepi: ne bodo pozabili gospodovih besed. Premišljevali jih bodo in se še med seboj kaj več pogovorili; molili bodo za blagoslov novemu delu; tudi v delavnici bodo prišli k maši, če možno, in redno bodo prihajali k zakramentom. Mislili pa bodo ves teden na prihodnji sestanek, kaj bodo na njem

povedali, vprašali, določili in potem izvršili. Vedno bodo premišljevali in iskali, koga bi še mogli pridobiti. Saj že od začetka vedo: Katoliška akcija je delo, delavnost!

*

Seme je vsejano. Ako je padlo na rodovitno zemljo, bo vzkalilo in lepo raslo, da ga bo veselje pogledati. In duhovnik, ki ima največjo skrb za rast, ima v mislih apostolove besede: »Nič ni, kateri sadi, in nič, kateri zaliva, ampak, kateri daje rast, Bog.« (I Kor 3, 7.)

Zato móli in daruje svoje žrtve, da bi se jedro njegove Katoliške akcije lepo razvijalo. Za svoje mladce moli in se žrtvuje katehet, da bi si v njih vzgojil vnetih apostolov med dijaškimi vrstami; enako dušni pastir v mestu ali delavskem okraju za Katoliško akcijo mladih delavcev in delavk, župnik ali kaplan na deželi pa za kmečke mladce in mladenke.

Začeti z delom ni največja težava. Težje je pri delu vztrajati, delati po načrtu, premagati ovire, odreči se zabavni in veseli družbi, žrtvovati se za druge, pozabiti na samega sebe. Z delom v Katoliški akciji se tudi v javnosti ni mogoče kaj postaviti; ne pridobiš si naklonjenosti sveta, ki vse le površno in na videz sodi. Mladi dijak ali delavec, kmečki fant ali kmečko dekle, mlada delavka ali dijakinja prestaja prve preskušnje. Ali vztrajati ali pustiti? Ali se zatajevati in žrtvovati ali iskati veselja in si vse privoščiti? Kdo bo zmagal; božje ali svetno kraljestvo, Kristus, duhovni kralj, ali svet s svojo čutno naslado? Kdo ne pozna takih dvomov in bojov v mladem srcu? Kdo bi ne občutil bremena apostolskega poklica?

Naj le presodi vse take pomisleke, kdor koli stopa na apostolsko pot, ker bo potreboval pri težkem delu trdne in

*K soprazniku Marijinega darovanja,
21. november.*

*Marija, ti devica nežna vsa in mila,
kot zvezda jasna nam si zasvetila;
brezmadežna in vsekdar sveta!
O, daj, da duša nam bo z milostjo prežeta!*

jasne odločitve. Tudi apostoli Gospodovt so dolgo omahovali sem in tja, le počasi in s težavo so umevali Gospoda; nič kaj niso bili veseli, ko jim je Jezus napovedal, kakšno plačilo jih čaka od nehvaležnega sveta.

Katoliška akcija zahteva kar resne odločitve od mladega človeka. Seveda vsakega pusti pri njegovem delu in v njegovem okolju: dijaka in dijakinjo v šoli, pri delu s knjigami, kmečkega fanta doma pri poljskem delu, v življenju na vasi; prav tako kmečkega dekleta, delavskega mladca, delavskega dekleta pa v tovarni sredi brnenja strojev in v družbi stotin in stotin enakih delavcev in delavk. Iz vsakega skuša napraviti samo še bolj vestnega in svojemu delu in življenjskemu okolju še bolj vdanega mladca in mladenko. Kdor je v šoli, naj si širi obzorje in pogloblja znanje ob resnicah, ki hranijo človeški razum; kdor obdeluje

Sveta Cecilija.

(V kripti njene cerkve v Rimu. — God 22. nov.)

polje, naj ga goji kot sto in stoletno domačo grudo, ki je za marljivo in trpljenja polno delo vedno pošteno redila našega kmeta — steber našega naroda; kdor streže stroju, naj s svojo roko in skrbjo vestno pazi na dobre, brezhibne izdelke, ki bodo služili najbolj splošni človeški uporabi. Katoliška akcija hoče vsakega z njegovim delom in poklicem še bolj notranje zvezati, da se mu posveti z vsemi močmi.

*

Uči pa jih nekaj novega: gledati s krščanskega stališča na delo, poklic in življenjsko okolje; zaradi Boga pridno uporabiti vse moči za delo in z njimi doseči čim večje uspehe; drugim dati zgled vestnega dela in jih povzdigovati h krščanskemu pojmovanju vsega življenja; ne gledati na življenjske naloge z nevoljo, lenobo, naveličnostjo, ampak lotevati se jih z mladostno živahnostjo; ne počivati, ne stati nekje ob strani brez zanimanja, ne se zapirati pred svetom, ne se odtujevati okolici, ampak delati in za vse se zanimati.

Ali bodo začetniki pri Katoliški akciji zmogli te naloge? Ali jih ne bo oplašilo njih majhno število, ki kar utone v neskončnih množicah nasprotnih? Ali jih ne bo odvrnila njih malodušnost, ali ne bodo klonili v strahu pred vse-mogočnim javnim mnenjem? Ali jih ne bodo končno popolnoma zmešali zaničljivi posmehi tovarišev, njih pikre žaljivke in grožnje? V takih okoliščinah zmagaja samo neustrašen junak, ki ve, kaj hoče, ki zna in upa svoje mišljenje pred vsemi zagovarjati.

In na to, da si mladec ali mladenka v Katoliški akciji pridobi take lastnosti, meri vsa začetna vzgoja. Kajti brez teh lastnosti bi bil sleherni neraben za Katoliško akcijo, to se pravi za pridobivanje drugih. Preden je torej kdo sposoben za zunanje apostolsko delo, mora dovršiti notranjo pripravo, da bo dobro poučen, pravilno usmerjen, trden in neomahljiv, delaven in neustrašen. To si vsakdo pridobi le ob večšem vodstvu duhovnega voditelja in ob svoji lastni močni volji.

Duhovno vodstvo mora mlademu članu Katoliške akcije odkriti tudi njegove napake, ki bi jih sam gotovo ne zapazil in ne znal odpraviti. Oko, ki je tako čudovito ustvarjeno, da vse vidi, da se vse v njem zrcali, je vendar tako pomanjkljivo, da samega sebe ne vidi. Tak je večinoma človek. S kakšno lah-

Žalostna Mati božja.

(Slika v kapeli zavetišča v Zeleni jami — Ljubljana. — Glej pojasnilo: K našim slikam str. 398.)

koto in jasnostjo vidiš slabosti bližnjega, kako brž vidiš škodo, ki mu jo slabosti povzročajo! Kaj malo pa si pozoren na lastne napake. Zato je pa duhovno vodstvo mladim dušam tako potrebno.

Ako premišljuje dobro izvedeno Katoliško akcijo, nekak vzor osebne plemenitosti in silno podjetno zunanjo delavnost, se mi Katoliška akcija dozdeva kakor cerkven red nove vrste za laike, nalašč ustvarjen za moderne čase. Vsak red pa ima za svoje novince čas

priprave in redovne vzgoje, tako imenovani noviciat (čas poskušnje). Skozi tako pripravo morajo iti tudi člani Katoliške akcije takoj v začetku. Zato je prvo delo utrjevanje lastnega značaja, oblikovanje mlade osebnosti, gojitev osvajalnih lastnosti in zasidranost v nadnaravnem življenju iz milosti božje. Naj ta mladina preobrazi najprej svoje vrste in povzdigne naše bodoče rodove k poglobljenemu krščanstvu.

Al. Strupič.

Ahacij Stržinar, † 1741

Slovenski pisatelj Ahacij Stržinar, dekan v Gornjem gradu, je umrl pred 200 leti. Ob tej dvestoletnici si oglejmo nekoliko njegovo zaslužno delovanje.

Na Suhi pri Škofji Loki mu je začela teči zibelka 11. maja 1674. Za mašnika je bil posvečen l. 1702 v Vidmu, v tedanji stolnici oglejskega patriarha, ker je takrat Škofja Loka spadala pod Oglej. Učil se je gotovo v Škofji Loki, pri jezuitih v Ljubljani; bogoslovne nauke pa je dovršil na Dunaju. L. 1703 je postal kaplan (subvicarius) na Brezovici, vendar je bil obenem kaplan pri Sv. Petru v Ljubljani, kamor je tedaj Brezovica spadala. Stanoval je v župnišču sv. Petra

v Ljubljani in hodil ob nedeljah in praznikih in kadar je bilo treba na Brezovico, kjer je stanoval v Kušljanovem gradu. Sicer je pa imel na Brezovici dovolj posla: moral je razširiti cerkev, povišati zvonik, popraviti cerkveno uro, oskrbeti duhovniško hišo.

L. 1707 je bil imenovan za župniškega vikarja in komisarja (dekana) v Gornjem gradu. Zastran lakote in bolezni tedanjih dni mu je kaplan Močeradnik svetoval, naj vpelje češčenje sv. Frančiška Ksaverija, ki so ga takrat posebno častili. Stržinar je naročil v Ljubljani pri slikarju Mihaelu Rainwaldu sliko sv. Frančiška Ksaverija, ki jo je dobil tik pred godom tega svetnika, 2. decem-

bra 1715. Brž jo je obesil v cerkvi svete Barbare pri Gornjem gradu (na Stražah). Ker so 4. decembra obhajali sopraznik sv. Barbare, patrono te cerkve, so vsi duhovniki ta dan pridigali tudi o sv. Frančišku Ksaveriju, slavnem apostolu Indije in Japonske, ter vneli ljudi za češčenje tega svetega misijonarja. Zato je vedno več ljudi prihajalo v to svetišče, tako da je bilo l. 1721 treba položiti temelj za novo cerkev, ki so jo sezidali na čast temu svetniku.

L. 1730 je Stržinar začel zidati novo duhovsko in romarsko hišo, ki je sedaj župnišče. Dalje je dal napraviti bakrorezne spominske podobice. Prav tako je oskrbel tudi knjižice, ki je v njih popisal češčenje sv. Frančiška na Stražah in nekatera čudežna ozdravljenja. Take knjižice so izšle l. 1729, 1732, 1738, 1741 in po njegovi smrti l. 1758. Spisane so bile v nemškem jeziku, le ena izdaja je bila italijanska. Češčenje sv. Frančiška se je takisto širilo daleč po svetu in cerkvi na Stražah so dohajali darovi celo od cesarskega dvora na Dunaju, iz Neaplja, s Poljskega in Španskega. Med darovi so bili umetni kelih in mašni plašči čudovitega dela. Pobožnost na čast sv. Frančišku se je razširila daleč naokrog in v mnogih krajih na Slovenskem so postavljali cerkve in oltarje svetniku na čast. V Ljubljani pri Sv. Jakobu so sezidali čudovito lepo kapelo, podobno v Kočevju, v Lozicah, v Starem kotu, pri Sv. Frančišku na Planini pri Črnomlju, na Kočevski Reki, na Vrhpolju pri Moravčah, v Poljanah, v Smledniku, v Sajevcu pri Ribnici, na Vrhniki pri Ložu, v Dobropoljah, na Krki, v Št. Vidu pri Stični in posebno lepo cerkev na Veseli gori pri Št. Rupertu.

Stržinar se je l. 1733 odpovedal svoji službi v Gornjem gradu in je odšel k Sv. Frančišku na Stražah, kjer je konec svojega življenja popolnoma posvetil misijonskemu delu. Tedaj so bili ondi glavni shodi o Veliki noči, 1. maja, o sv. Jakobu, o sv. Ani, o porcijunkuli, 5. avg. in posebno 3. dec., na god sv. Frančiška Ksaverija. Ljudje so v procesijah hodili od dveh popoldne dalje do pozne noči,

pa ne samo iz bližine, ampak tudi iz daljnih krajev.

Ko je Stržinar začutil smrtno bolezen, se je kot tretjerednik dal prepeljati v bližnji frančiškanski samostan v Nazarjih, kjer je 17. maja 1741 umrl.

Ahacij Stržinar je mnogo storil za krepostno življenje svojega naroda. Znamenit pa je tudi kot slovenski pisatelj, ker je izdal dve slovenski knjigi: »Katoliško-keršanskiga vuka peisme«, l. 1729, in »Peisem od teh velikih odpuistikov te svete keršanske poti pri te novi cerkvi sv. Frančiška Ksaverija v Gornim gradu«. 1730.

S prvo pesniško zbirko je želel, »da bi vesela mladina Bogu hvalo pela, premissljeva je besede teh pesmi, napredovala v čednosti in se varovala greha; da bi se hkrati s pesmicami naučila krščanskega nauka in da bi opustila nespodobne in grešne pesmi«.

Gotovo je Ahacij Stržinar pomemben pojav v naši zgodovini, če pomislimo, da je med l. 1700 in 1740 izšlo le okrog 14 slovenskih knjig in da je Stržinar izdal dve. Zato mu spoštovanja ne moremo odrekati. Poleg velikih zaslug za pospeševanje pobožnosti je spodbudil mnoge, da so zidali cerkve, kapele, naročali umetne slike in s tem podpirali domačo umetnost. Dvestoletnice njegove smrti zato ne smemo prezreti.

*

Ko smo že pri Stržinarju, se spomnimo še slikarja Janeza Mihaela Rainwalda. Rodil se je okoli l. 1666, bržkone v Železni Kapli na Koroškem. Že v mladosti je prišel v Ljubljano, kjer se je 5. maja 1698 poročil s Heleno Gorjupovo. Slikal je za Ljubljano in okolico. L. 1715 mu je Stržinar naročil sliko svetega Frančiška Ksaverija. L. 1717 je zidal Stržinar na Stražah kapelico na čast sv. Frančišku, Rainwald jo je pa okrasil s freskami: sv. Trojico v sredi kupole okrožajo angelci; malo niže stoji Brezmadežna med angelci na zemeljski obli, oviti s kačo. Sv. Trojica krona Marijo. Še niže na desni oltarja stoji sv. Frančišek kot misijonar. Na svod kapele je pa Rainwald naslikal dvanajst apostolov. Ta

*Slavonska Požega z nadškofijskim konviktom.
(Začasno zbirališče slovenskih duhovnikov.)*

kapela je stala, kjer je sedaj v cerkvi angelska kapela. L. 1730 je naročila poljska kraljica Marija Jožefu Rainwaldu, naj napravi posnetek slike sv. Frančiška. Izpostavila jo je v Draždanih. L. 1733 je napravil posnetek za jezuite v Pragi. Po tej sliki so napravili jezuiti 16.000 bakro-

reznih odtiskov. Slikarjev lastni portret hranijo v župnišču pri Sv. Frančišku z letnico 1740. Takrat, 25. julija, je umrl v 74. letu. Bil je ljubljanski meščan in krušni blagajnik, kar je bilo tedaj v mestu visoko dostojanstvo.

Viktor Steska.

Veliko plačilo

*Dolgo odsoten sem iz tujine
bil se povrnil v rodni spet kraj.
Vse okrog mene: majska krasota,
sreča, veselje, cvet in smehljaj.*

*Vse je minljivo: sreča, lepota ...
Svet je pregnanstva kraj in ne dom.
Koliko težkih križev me mučil!
Dušo mi biča žalost in doom!*

*Zopet zapustil vas sem domačo.
Mik me je zabil: »Krasen je svet!«
Ko sem se vrnil: dnevi jesenski,
resni obrazi, redek pa cvet.*

*Vendar ne klonim: Vem, da me spremlja
z božjim pogledom večnosti Kralj.
Za vse trpljenje, samega Sebe
bo za plačilo v raju mi dal.*

Slavko Ljubniški.

Tam v Tirolah je živel pred leti bogat kmečki sin. Molitev in cerkev — to je bilo pri njem nekaj nepotrebnega. Kadar ga je kdo vprašal, kje je bil, je zasmehljivo od-

govoril: »V cerkvi sem molil, da bom imel srečo pri otrocih.« Ko se je pozneje oženil, so prišli vsi njegovi otroci slepi na svet. (Fr. Hattler.)

Svetniki, prosite!

*Svetniki, izbrane ve čete,
Gospod je bil vedno vam drag;
On vodil vas dobre in svete
po zemlji od zmag je do zmag,
in vsi ste se zanj vojskovali,
sovražnika niste se bali.*

*Ce treba je bilo, prelili
poslednjo ste kapljo krvi;
udali pa niste se sili
ne svojih ne tujih strasti.
Gospod vas po smrti telesa
povzdignil je k Sebi v nebesa.*

*Z molitvijo zdaj se borite,
ko svet uničuje požar;
naj kmalu strasti silovite
ustavi veseljstva Vladar!
Le dobre in svete pobsodi
do zmage pravičnosti vodi!*

Fr. Neubauer.

Skrb za cerkev in pokopališče

Pozdravljena, cerkvica, sredi naših vasi! Pozdravljena! Ali nisi kakor podoba Kristusa, ki hoče kakor koklja svoja piščeta svoje vernike zbrati okrog sebe. Pozdravljena, samotna cerkvica naših gorá! Odmaknila si se svetu in semkaj v tihoto in samoto vabiš kakor Kristus svoje vernike: »Kadar pa ti moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil.« — (Mt. 6, 6.)

Lepe so naše cerkve, dasi skromne in preproste.

V njih lepoto se je zamislil duhovni gospod, ko je hotel povedati, da ima škofijska sinoda tudi namen, zborovalce vneti za lepoto hiše božje, po njih pa vernike navdušiti, da radi prispevajo in doprinašajo žrtve za cerkve, ki naj bodo dostojno bivališče za Gospoda vseh gospodov.

»Toda ta stvar stane, stane,« je pripomnil Matijev Matija.

»Ne bodi no!« ga je miril Tomaževc.

»Ni še davno, kar sem nekje slišal govoriti, da je cerkveni davek največji in najtežji.«

»Ne bo tako hudo, kakor nekateri govore, ki navadno nič ne dajo, ali pa

odrinejo le to, čemur se ne morejo ubraniti. Taki ljudje, ki jim je lepota cerkve zadnja briga, vidijo v vsem, kar se zgodi za čast božjo, samo potrato.«

»Prav imate, gospod župnik,« je pripomnil Matijevc. »Mi dobro vemo, da zaradi cerkve ni še nihče prišel na beraško palico in nikomur ni bil grunt prodan; vsled zapravljanja je pa že nekatera hiša morala menjati svojega gospodarja.« In pri teh besedah je poredno pogledal po zborovalcih. Skoraj bi bil nastal prepir, češ na koga misli in kam meri, pa je župnik modro pripomnil, da se o navzočih ne govori...

»Tako je!« je pritrdil Matijevc, ki se je skoraj zavedal, da je s svojo pripombo dregnil v sršenovo gnezdo.

»To vam pa povem, možje,« je dostavil dušni pastir, »da so in da morajo ostati naše cerkve naša čast in naš ponos po vsem svetu in do sodnega dne. Povem vam lahko, da sem že veliko sveta videl in maševal v nekaterih tujih cerkvah, pa nikjer nisem tako lepo, tako zbrano opravil sv. maše, kakor prav v naših cerkvah. Ne rečem, da bi drugod ne imeli lepših cerkvá, ampak okrašene pa niso nikjer tako lepo in po domače, kakor to vidimo po naši zemlji. Pri tem

moram hvalo izreči ne samo vam, ampak tudi slovenskim ženam in dekletom.«

»Kaj se pa žene in dekleta vtikajo v te stvari,« je izgovoril Martinov Jaka. »Zakaj pa imamo cerkovnike!? Zakaj pa bero dajemo, zakaj?«

»No, Jaka, poslušaj! Tista tolikokrat oponašana bera ni ravno taka, da bi morali cerkovnike zavidati. Če imajo naša dekleta svoje veselje in vnemo za lepoto cerkve, ali ni to nekaj častnega, vzvišenega! Skrbeti za slavo božjo iz prave ljubezni, mar ni to plemenito opravilo? Nekaj pa bi vas vse, tudi možakarje, pri tem poučil: Kar delate pri cerkvi in za cerkev, delajte vedno in vselej lepo v sporazumu z župnikom. Nikdar in ničesar pa ne na svojo pest! To pravilo mora veljati tudi za romarske cerkve. Se po teh božjepotnih cerkvah naj se zahvalne podobe in slike in napisi napravljajo le sporazumno s cerkvenimi predstojniki, ki dobro vedo, koliko in kaj je dovoljeno, kaj spada v cerkev in kaj ne.«

»Prav je, da ste to povedali, gospod,« se je oglasil Tomaževac. »Ljudje imajo vsak svoj okus, zato se zdi temu ali onemu sila lepo, četudi v resnici nima ne vrednosti, ne lepote in ni narejeno po cerkvenih pravilih, pa bi vendar radi vse spravili na sveti kraj.«

Župnik: »Malo smo zašli od lepote naših cerkva oziroma od skrbi za njih lepoto. Veste, tole bi jaz še pripomnil. Stroški za cerkve in cerkvene potrebščine sicer niso majhni, pa se razdele. Enkrat nekaj, enkrat nekaj. Ta dobrotnik odrine za zvonove, eden napravi nov plašč ali kaj drugega; nekaj pa pade na vse. Vse je treba imeti pred očmi, zdaj

eno zdaj drugo. Nekateri vidijo samo zvonove ali orgle, ne pride jim pa na misel, da je treba naročiti tudi pesmi in note za cerkveni zbor. Drugi vidijo samo oltarje, pozabijo pa, da mašna obleka ne raste sama okrog cerkve. In svečava, olje, elektrika, pa stalna popravila in sto in sto drobnih stvari. Vse stane. Toda z dobro voljo in s skupnimi močmi se vse doseže in lepo uredi.«

»Kaj pa pokopališče?«

»Prav, da ste me opozorili. Tudi pokopališče spada k cerkvi. Tudi tu moramo skrbeti za red, ki ga pa ni, če bi hoteli verniki delati po svoji glavi in ukrepati brez duhovnika. To velja tudi pri nabavi nagrobnih spomenikov in napisov na njih. Pri vsem imej besedo duhovnik. Kakšna navlaka in nesmiselnost se nekaterikrat dobi med napisi! Nič ali malo krščanskega! Potem grobovi, vrste grobov, red in snaga na pokopališču! Da, še cvetlice na grobovih je treba gojiti lepo po načrtu.«

»Oh, kaj še vse!«

»Ni tako hudo, kakor misliš ti, Peter, ni tako hudo. Le poslušaj! Vem za kraj, kjer je dušni pastir nastopil za red in snago na pokopališču. Kakšen vrišč! Pa samo za nekaj časa in le za nekaj tednov. Ko so ljudje videli, da gre gladko in lepo in da tujci hvalijo njih vnemo za lepoto pokopališča, je bilo pa vse zadovoljno.«

»Čudno!«

»Nič čudnega! Samo da je led prebit, potem pa gre. Vse urejeno: Cerkev in oltarji, orgle in pokopališče, tudi steze in pota na pokopališču in pota do cerkve in okoli cerkve! Može! Potem boste tu-

Žale. (Zadnja postaja Ljubljančanov pred pokopom.)

di vi lahko veseli, ko vas bodo tujci hvalili in raznesli v devet fara, češ tam in tam je lepo. Tam bi bil rad živ ali mrtev.«

»Živ ali mrtev!«

»Možje! Lepota župnijske cerkve in pokopališča je verna slika cele župnije. Tudi vaših domov. Tudi ljubezni, ki vlada po vaših domovih, ljubezni, ki je najmočnejša vez med živimi in mrtvimi.«

J. Langerholz.

Baragov kotiček

Sodobnost Baragove ponižnosti

Te dni sem govoril s staro, vse časti vredno ljubljansko služkinjo o Baragu.

»Seveda, saj sem njegova rojakinja. Moja mati so ga slišali pridigati, ko se je vrnil iz Amerike.«

»No, in kaj so rekli?«

»Vselej, kadar so to pripovedovali, so dejali: Pričakovali smo, da bo govoril o Ameriki in o svojih misijonih, pa je bila vsa pridiga samo o ponižnosti. Vsi smo se čudili!«

Res, iz Amerike priti po tako bogatih doživetjih, potem pa z radovednimi rojaki premišljevat, kako nam je potrebna ponižnost, to je prav za prav res nekoliko razočaranja.

Vendar če bi Baraga danes po sto letih spet prišel iz Amerike, Bog ve, če bi opisoval ameriško oboroževanje in vojne preračune v merilu babilonskega stolpa in govoril o svojih vidnih uspehih? Sicer ni verjetno, da bi si izposodil hudih besed pri prerokih stare zaveze in nam prav prijemljivo dokazal, kako smo tudi mi krivi vojnih strahot, a gotovo bi se njegov prodirni duh ustavil ob našem napuhu in bi nam dejal: »Rojaki Slovenci, če res gradimo nov red v Evropi, mu moramo najprej položiti temelj ponižnosti, drugače bo vse naše delo le nadaljnje oboroževanje, zakaj vsak napuhjen človek je sebičnež, sebičnost pa je najnevarnejša municija.«

Prvi general je šel v vojsko z geslom: »Kdo je kakor Bog?« proti tistim, ki so z Luciferjem klicali: »Smo kakor bogovi!«

Dve verski resnici s silno zgovornostjo oznanjata: Človek, bodi ponižen!

Prva je ta: Bog me je ustvaril iz samega nič. Med Njim in menoj je torej neskončna razdalja. Samo Bog je velik in v primeri z njegovo veličino so vse človeške prikazni majhne in mlaha-ve kakor piškava laž. Te osnovne resnice, da je človek stvar božja, stari pogani niso našli, novi so jo pa zgubili; saj pravi Chesterton, da je za sodobnega človeka najbolj usodno to, ker je pozabil, kako mu je ime. Ime mu je namreč: stvar.

»Moje bitje, o Gospod, je pred teboj kakor nič.« (Ps. 38, 6.)

»Kaj pa imaš, česar bi ne bil prejel? Če si pa prejel, kaj se ponašaš, kakor da bi ne bil prejel?« (Kor 4, 7.)

Drugi verski nauk, ki v njem korenini ponižnost, je ta, da brez milosti ne moremo nič storiti za nebesa. »Brez mene ne morete nič storiti« (Jan 15, 5.) Tudi če bi od naših najboljših dobrih del vzeli to, kar izvira od Boga, bi prav dobesedno ne ostalo nič, zakaj mi smo sicer drugotni vzrok dejanja, a Bog je prvi vzrok. Če bi Boga ne bilo, bi ne bilo niti sledu o nas in naših dobrih delih!

Rekel boš: »Ponižnost je malodušnost in hlapčevanje! Če sem nič, potem sem pač — nič!« Ne, če sem iz nič, potem sem ves božji! Če me je Bog iz nič zajel, ima gotovo imenitne namene z menoj! »Velike reči mi je storil On, ki je mogočen!« (Lk 1, 49.)

Prav zato ljubim bližnjega. Vidim, da sem manjši po vsem, kar imam iz sebe, nego je on v tem, kar ima od Boga. Zato ga spoštujem, mu služim in se zanj žrtvujem. »Sin človekov ni pri-

šel, da bi se mu streglo, ampak da bi on stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge«. (Mt 20, 28.)

Ko ustvarjamo mirovnega človeka, ne pozabimo, da je ta ponižni človek,

človek, ki po dolgih letih prihaja iz Amerike in ne govori o sebi, ampak o Bogu in o bratih in sestrah, ki jim je treba služiti in če treba — dati zanje življenje. J. S.

Za zakonsko srečo

Ko sta v Kani siromašna ženin in nevesta praznovala začetek zakonskega stanu, je hotel naš Odrešenik pokazati, kako resna, važna in sveta zveza je zakon. Storil je takrat prvi čudež. Zakonska vez je življenjska stanica človeške družbe. Od dobrih in poštenih zakoncev je v veliki meri, če ne v prvi vrsti odvisna blaginja občin, rodov in narodov. Nasproti je pa tudi res, da veliko sedanjega zla izvira od slabih zakonov.

Kdo ne ve, da se v srečen zakon pride samo po dobri pripravi, po neomadeževani poti, z lilijo v srcu. Če je danes toliko zakonov, ki so vse prej kot vzorni, moramo pač sklepati, da pred poroko ni bilo ne le prave priprave, marveč da je bila pot v zakonsko življenje omađeževana, oskrunjena, da je manjkalo tega in onega, kar more zakonca osrečiti.

Naj bodo tile dogodki za bodrilo in pouk vsem, ki mislijo na zakon.

Človeku kar dobro dene, če vidi kje čisto, plemenito in vzorno »znanje«. Prav tako ugoden vtis dobimo, če slišimo iz ust zaskrbljene matere n. pr.: »Odkar je naš Franci zaročen, je postal ves drugačen: resen je, ves bolj blag in ljubezniv.« — Na žalost pa ni vselej tako! Dekleta, koliko odgovornosti imate kot neveste. Gre za zakonsko srečo!

Starejši duhovnik je pripovedoval svojemu stanovskemu tovarišu to-le potezo iz mladostnih let: »Ko sem dovršil šole, so okoliščine kazale, da si izberem svetni poklic. Izvoljenka, ki naj bi mi bila dobra družica v življenju, je bila

blaga in vzorna mladenka. Toda kdo pozna božje naklepe!? Prišlo je drugače. Nevesta je umrla. Iz mene je pa ta čista duša s svojo molitvijo napravila to, kar sem — duhovnika.«

Pisma dveh čudaških oseb. Gospodična K. je dala v časopih oglas, da išče ženina s takimi in takimi lastnostmi... Kmalu nato dobi ponudbo od nekega gospoda s primernim stališčem in dobro službo. Prosil je pa poprej njeno sliko. Ko jo prejme, sestavi za »nevesto« vrsto vprašanj: »Ste bili vi ali vaša mati kdaj v službi kakšne trgovine?« »Ali ste v zvezi s trgovskimi hišami?« — Koliko merite na višino (brez obutve)?« — »Kakšna je vaša kožna barva?« — »Ste zdravi?« — »Ste bili že kdaj zaročeni?« — »Na skrivaj?« — »Je-li vaša preteklost popolnoma neomadeževana?«

Nato je prejel od njenega brata ta-le odgovor: »Moja sestra mi je pokazala vašo vprašalno polo. Preden nanjo odgovorim, prosim od vas sledečih podatkov: »Ste-li bili že kdaj kaznovani?« — »Kolikokrat?« — »Zakaj?« — »Z denarno globo?« — »S katerim zneskom?« — »Z zaporom?« — »Ali vaš oče še živi?« — »Koliko kazni je že imel?« — »Ali ljubite alkoholne pijače?« — »Je-li vaš oče pijanec?« — »Kateri so vaši zdravniki?« — »Kakšne bolezni ste že imeli?« — »Ali se večkrat kopljete?« — »Imate zdrave zobe?«

Iz vsega tega seveda ni bilo nič. Kako tudi? In če bi se bila zveza dosegla? Ali je v teh medsebojnih vprašanjih kaj

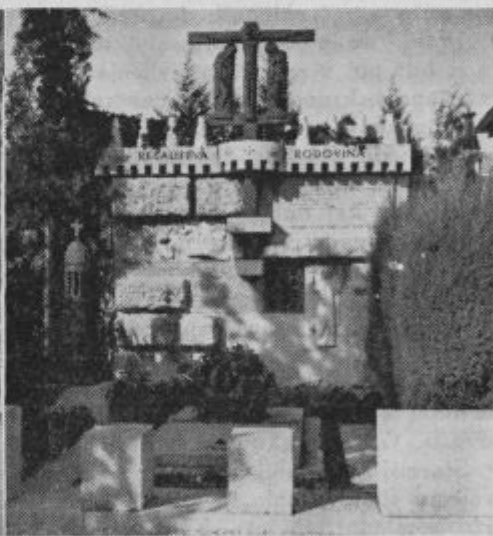
takega, kar bi kazalo, da se ta dva zakonska kandidata brigata tudi za to, kar je temelj zakonski sreči: za versko vprašanje, za nravno poštenost, za krščansko življenje!

Sreča »svobodne« ljubezni. Pretresljivo je priznanje mlade osebe, ki si je skozi temo in greh priborila pot k luči in milosti: »Stara sem 27 let. Kako bi rada, če bi mogla še enkrat nazaj k otroški sreči. Toda vse je proč... Za menoj so blažene ure, čista in neskalska sreča mladosti. V zlobni lahkomišljenosti sem poteptala obleko deviške čistosti in se rogala Bogu in božjim zapovedim. Za nič in za nikogar se nisem več brigala, tudi za svojo bolno mater ne. V tej omotici in vrtoglavosti sem prejela obvestilo, da mi je v bolnišnici umrla mati. Kaj naj zdaj počnem? Hotelo se mi je, da bi jokala, a nobena solza ni orosila očesa. Ali naj molim? Saj sem leta in leta samo klela. Šla sem za pogrebom. Bilo mi je, kakor da bi morala umreti. Še križa nisem naredila. Vrnila sem se in bila odločena, da se izživim v močvirju in razuzdanosti. Toda bila sem vsa onemogla. Šla sem v cerkev. Moliti nisem mogla; gledala sem pa, kako so drugi pobožno molili. Bližala se je veli-

ka noč. Po mnogih bojih sem se pripravila na spoved. Ko sem opravljala pokoro, sem začutila solze, da sem komaj molila. Odslej sem se prizadevala živeti z Bogom. Nikar me pa ne sprašujte o solzah, ki sem jih v boli za zgubljeno srečo pretočila. Blagor človeku, ki ne ve, kako strašno razjeda zavest krivde. Blagor čistim mladenkam! Da bi se le zavedale, kako velik zaklad čuvajo! Laž in prevaro širi, če kdo zatrjuje, da je »svobodna« ljubezen — sreča.

Kdaj je zakon srečen? Odgovor se navadno tako-le glasi: Zakon je srečen, če je dosti denarja, da ni družina v zadregi; če je zdravje v hiši, kajti zdravje je med zemskimi dobrinami največ vredno; če je med zakonci in v celi družini ljubezen — kraljica.

Dobra mladenka je videla ob križu na razpotju oslepelega potnika. Zasmili se ji. Nudi mu roko in ga pelje v vas. Mladi nesrečnež začuti, kako bi potreboval tako pomoč za vse življenje. Izpustimo vse okoliščine. Povemo samo to, da sta čez nekaj mesecev stala oba pred poročnim oltarjem. Pozneje je vprašal nekdo to mlado ženo: »Povejte no, kako ste mogli slepega ženina vzeti? Ali sta srečna in zadovoljna?« — Odgovor:

Lepi, značilni spomeniki na ljubljanskem pokopališču sv. Križa: Kregar, Regali.

»Vzela sem ga, ker sem videla, kako je pomoči potreben. Tako mu morem veliko več dobrega storiti, kakor če bi ga bila poprej poročila, ko je bil še zdrav in še ni bil zgubil vida. Nikoli mi ne bo žal, da sem to storila. Kdo more popisati, kako mi je moj slepi mož hvaležen za vsako najmanjšo uslugo!«

Krepka beseda. Neki obrtnik si je moral močno prizadevati, da je mogel preživljati ženo in številno družino. Ob nedeljah je jemal s seboj vseh pet čedno

oblečenih otrok v cerkev k službi božji. Najmlajši še ni shodil. Lep pogled: oče v krogu zdravih, srečnih otrok pred Bogom v cerkvi! »Pa vas ne zmuči breme šestih otrok?« — ga vpraša nekoč, boljša gospa z enim samim otrokom. — »Zakaj! Otroci so dar božji in moje vse. Če bi jih ne bilo, bi ne bil srečen.« — Gospa je v zadregi, pa vendar še nadaljuje: »Kje pa zajemate tako moč in srečo?« — »Ob nedeljah pri svetem obhajilu« — pravi mož prostodušno. C.

Odtrgan list

Hettinger, znani profesor, učenjak in pisatelj je nekoč predaval na univerzi v Würzburgu. Okno je bilo odprto. Kar potegne močan jesenski veter in trga listje z dreves. En tak oveneli list priplava sunkoma tudi v predavalnico in se spusti rahlo na knjigo, ki jo je imel profesor pred seboj. Hettinger ga vzame v roko, ga tiho opazuje in se globoko zamisli. Brž se vzdrami, ker je imel dijak pred seboj, in pravi: »Gospodje, odtrgan jesenski list! — Posetnica (karta za napoved obiska) smrti!« — Nekaj tednov nato so se vsipale ostre snežinke na sveži grob tega profesorja.

Da smo pripravljeni — to je vsa modrost za ta obisk. O, kako kratki so dnevi, ki so postavljeni med rojstvo in smrt vsakega človeka. Malta, ki jo nameče zidar na zid, traja lahko stoletja, življenje zidarja pa samo in komaj nekaj desetletij.

Večkrat slišimo, kako toži ta in oni: »Oh, kako se jaz bojim umreti!« Pa ima vendarle smrt nekaj na sebi, kar nas z njo nekoliko sprijazni: Smrt ne pozna ne razlike, ne izjeme. — Smrt prigovarja žalostnemu in bolnemu in s križi obloženemu, naj potrpi, saj ne bo dolgo, pa bo odložil svoje breme. — Lahkomišljenemu in brezskrbnemu pohajaču pa kliče: Bodi pameten in moder, kajti pride čas in morda je že blizu, ko bo prepozno. — Prevzetnežu, ki se oholo povzdiguje čez druge in jih zaničuje, kliče smrt v spomin resnobno opozorilo:

Se nekaj dni, in smrt bo izenačila tebe, sedaj občudovanega in poveličevanega, z onim, ki ob poti prosjači in ga nihče ne pozna.

Smrt zgubi mnogo ostrine in trpkosti, če ji sedaj v življenju večkrat in ostro pogledamo v oči, če jo imamo za poslanca božjega, ki nas bo enkrat poklical v večno domovino.

Misel na smrt naj nas ne potare, ampak dviga in bodri, da se trudimo za večne dobrine. »Delajte, dokler je dan; pride noč, ko ne more nihče več delati« — nas opominja Kristus sam.

Nagrobni spomenik: Čepon-Žibert.

Koliko smo vredni?

Kaj dá biseru, dragulju ceno in veljavo? Ali morda samo barva in oblika? Tudi navadno steklo, ki je umetno brušeno in ima obliko dragega kamna, uga-ja, dasi nima nobene vrednosti. Otroka in nepoučenega človeka že utegne zmotiti in očarati zunanji lesk, poznavalec pa brž spozna, da je navidezni biser le prazno steklo brez vrednosti. Jedro, bistvo, naravna sestava, to je, kar je poglavitno pri biseru. Zbrušenost in lepa oblika pa pokažeta sijaj tudi na zunaj.

Kaj pa človeka, kaj pa tebe stori takega, da boš po božji volji? Duša in telo — to oboje naredi, da si človek. Toda ti moraš biti več; biti moraš otrok božji! Če nisi to, pred Bogom nič ne veljaš. Saj si morebiti lep in bogat, čedna in premožna — saj si morda prebrisan, moder in učen, spreten in močan, do-brorsčen in ljubezniv: vse to je nekaj, ne tajimo. Toda navzlic temu si lahko pred Bogom predmet nevšečnosti in vreden obsodbe, kakor jih je takih na tisoče. Kaj pa je tisto, kar tebe, tvoje bitje in tvoja dejanja pretvori v zlato, v biser pred Bogom?

To je ljubezen do Boga.

Toda te ljubezni ni, kjer vlada greh. Luč in tema se izključujeta. Ljubezen,

prava popolna ljubezen do Boga posebri in pozlati tvojo dušo, tvoje govorjenje in dejanje, tvoj trud in trpljenje. Ljubezen stori, da ugajaš Bogu. Če si gospod ali berač, če si dekla ali go-spa, če si dninar ali posestnik — ako ljubiš Boga in delaš vse iz ljubezni do njega — si zlato pred Bogom.

Bolan si, pa trpiš iz ljubezni do Boga — zlato pred Bogom! Vbogajme daš, ker je to po božji volji — zlato pred Bogom. Iz ljubezni do Boga si pritrgaš nekoliko v jedi, v govorjenju, pri igri in zabavi — glej, vse to je zlato pred Bogom. Isto velja še o poštemem razvedrilu, ki si ga dovoliš iz ljubezni do Boga. Nasproti pa pravi apostol Pavel po božjem naročilu: »Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč bron ali zveneče cimbele. In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost, in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi razdal v živež vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristi.« (Rimlj 13, 1—4.)

Glej torej, kaj je vredna ljubezen do Boga! Kolikor Boga ljubiš, toliko si vreden. Vprašaj se torej resno, koliko si vreden?

Ko bi bolj poznali Sveto pismo!...

1. Kaj bo? Kako se bomo pretolkli skozi usodne dni? Kako se bomo mogli preživljati? Sto in sto skrbi, pomislekov, negotovosti, ugibanj in razmišljanj, ki ne dajo pokoja in ne miru... Kaj pa pravi božja beseda: »Ne skrbite za jutri; zadosti je dnevu njegova lastna težava.« (Mt 6, 34.)

Vsak dan sproti skušaj preživeti po božji volji. Pri Bogu je vse mogoče. Bog bo rešil vse naše zadeve tako, kakor je v vseh pogledih najbolje.

2. Zapustiti dom, domačo grudo proti lastni volji, je silen, najhujši udarec. Kako se trga srce človeku, ki je s tako ljubeznijo obdeloval rodno zemljo in v

božjem miru gospodaril na lastnem posestvu, pa se naenkrat nehote znajde na tujih tleh, med neznanci in brez vsega, kar je za skromno preživljanje potrebno, to opisati bi mogel le tisti, ki je kaj takega sam preskusil.

Sveto pismo ima tudi za take rane zdravilen balzam, če jih človek prenaša v duhu tretje očenaševe prošnje: »Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji!« Takole beremo v evangeliju sv. Mateja (19, 27): »Vsak, kdor je zapustil hišo ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali ženo ali otroke ali njive zaradi mojega imena, bo prejel stokratno in dobil v delež večno življenje.«

Stoprocentni kristjani! Danes je tako: Ta in ta se zadovolji, če je 20, 25, 40, 50 odstotni kristjan; v ostalem pa pogan, ali kakor se izraža: »moderen«, »napreden«, »individualen«. Ne. Stoodstotni katoličani moramo biti; vse resnice, ki jih je Bog razodel in izročil sv. Cerkvi, moramo sprejeti in jih v življenje prenesti.

Bog ne govori vsakemu človeku posebej in svoje volje in svojih zapovedi ne razodeva posamezniku, marveč je za oznanjevanje svoje volje postavil posebno ustanovo: sveto Cerkev. Jezus je rekel apostolom: »Pojdite torej in učite vse narode; krščujte jih... učite jih spolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal; in glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt 28, 19.)

To je naročilo, ki je z njim Jezus sam sveti Cerkvi zaupal nadaljnje oznanjevanje razodetih resnic.

Iz ogromnega poslopja svete Cerkve ne smemo izrušiti še enega kamna ne, drugače se vsa stavba podere. Če tega

ali drugega nauka dosti ne razumem, če ta ali druga zapoved ne gre v sklad z mojim življenjem, katero ni po volji božji, ne smem reči, to in to ni resnično, ali katoliška Cerkev je zaostala. Tvoje znanje in tvoja učenost je zaostala, tvoje ravnanje in nehanje je navzkriž z voljo božjega Postavodavca. Gledam v zgodovino, pa vidim, da so največji modroslovci in umetniki, da so najodličnejši zastopniki človeškega duha bili globoko verni in stoprocentni katoličani, in da si niso ustvarjali lastne, zasebne vere.

Napačno pojmovanje vernosti. Verstven ni, kdor pravi: »Glavno je, da sem v srcu veren, zunanja pobožnost je pa stranska stvar.« Tako govore taki »bogaboječi« kristjani, ki se odtegujejo cerkvi in službi božji, češ jaz že sam zase častim Boga. Taki ljudje si sami skujejo svojo vero, ki pa ni v skladu z voljo božjo in ne z naredbami svete Cerkve, ki ima od Kristusa povelje in oblast, učiti, dajati zapovedi in deliti zakramente.

Prav tako nimajo prav tisti, ki jim je verstvenost zgolj v zunanosti, manjka ji pa življenja. Človek, ki samo z jezikom Boga časti, s srcem je pa daleč od njega, še ni verstven. Še takemu ne moremo prisoditi verstvenosti, ki veliko moli in rad v cerkev hodi, pa grešno živi in dušo pušča v umazanosti, v blatu, ter je njegovo srce trdo, neusmiljeno do bližnjega, ki je v stiski. Taka zunanja vernost je samo »karikatura« (spaka) vere.

Ni dvoma, da ima vera sedež v srcu; toda to je napačno, če kdo hoče svoje versko prepričanje pred drugimi zakrivati. Brez notranje pobožnosti je pa zopet vse zunanje skazovanje le — hlimba.

Slovenski pregovori o boleznih

*Bolj dojde z valom, a prejde z lasom.
Bolezen dolga — smrt gotova.
Bolezen gre v človeka z vozom, iz človeka pa po niti.
Bolezen po vrvi, zdravje po niti.
Bolezen prijase, peš odhaja.*

*Bolezni ni treba prositi, zakaj sama še prerano pride.
Bolezen ne pomore, ampak razmore.
Bolniku je vse grenko.
Bogatca bolezen in reveža prešič daleč slovita.*
J. Šašelj.

Mati Mariča

(Socialna zgodba z naših livad. — Dalje.)

11.

Tisto jutro je prišel župnik Matevž tako dobre volje iz cerkve, da se je sam sebi čudil. Saj prav za prav ni bilo več jutro, ko je bilo pa že blizu osmih. Svetega Rešnjega Telesa praznik je bil drugi dan in zato je imel gospod veliko spovedovanja. Skoraj vsi šolarji so se zvrstili mimo spovednice in tudi odraslih je bilo nekaj.

Zagodrnjal si je napev neke pesmi — sam ni vedel, katere — ko je po cesti počasi stopical proti župnišču. Hitro ni mogel več. Opešal je. Noge so mu odpovedale. V kolenih so mu bile kakor iz celega, tako da je z veliko težavo poklekoval. Da ni več za rabo, je pravil, in da se bo umaknil. Da je tak, kot potoški veliki zvon, ki so ga tamle maja enkrat ubili. Visel je sicer še, tisti zvon, včasih so tudi pozvonili še z njim, a pel je tako, da bi ga lažje navkreber nesel, kot navzdol poslušal. Gospod Matevž je pravil, da je z njim prav tako. Pridigal je še, a je sam čutil, da je bolj moževal, kot pa pridigal. Saj so ljudje vedeli, da jim govori iz srca.

»A-te!« je prekinil misli in godrnjanje, ko se je spotaknil in se s palico komaj komaj ujel, da ni padel.

»Kajne, je trdo zabit.«

»A, glej ga, glej, Mlinarja. Kam pa si se ti namenil?« Mlinar je povedal, kam gre, a gospod Matevž ga ni razumel, znova prašati pa tudi ni hotel. — »Prav, prav,« je zabrundal, »pognal meh', kot je imel navado reči, začel spet z nekim napevom, a kmalu utihnil, ker se je zopet zamislil. Z desno se je opiral na palico, z levo si držal dežnik, z glavo pa svojim mislim pritrjeval ali odmajeval.

Na misel mu sili šola. Otroci so kot živo srebro. Kje jih more krotiti? Samo s podobicami jih še miri. Pred palico nimajo spoštovanja, ker navihanci predobro vedo, da zna gospod Matevž na gosto groziti, pa le redkokdaj udariti. Premehkega srca je. E, pa kaj bi to! Ta

mesec bo v šoli že še zdržal, med počitnicami bo pa prošnja za pokoj menda vendarle že rešena.

Ko se je zamislil v šolo, so stopili predenj vsi tisti dečaki, ki jim je pomagalo, da so se mogli šolati, ker je upal, da jih bo spravil do duhovskega štanu. Posebne sreče ni imel, ker mu je nekaj načrtov prekrizala prva svetovna vojna.

Nazadnje je le spet enega iztaknil in ga poslal v Št. Vid. Tisti Pragarjev Andrejko je to. Z Vrbičice je doma. Koj tamle zraven Krajcarja ima njegova mati bajto. Andrejko je čisto kot Miklavž: priden je, moli rad in tudi uči se lahko. Zdaj je že v osmi, to se pravi, v osmi je bil, zdaj so že skončali in ne morejo biti daleč od mature, če je fant prav vedel, ko mu je o veliki noči pripovedoval. S tem bosta stopila pred oltar, če jima Bog da zdravje in življenje, pa pravo pamet kajpada tudi. Gospod Matevž bi le Andrejkovo novo mašo še rad učakal, drugo je zanj kot lanski sneg.

V pisarni se je naslonil s komolci na polico pri oknu in gledal na cesto, na vrtove in drevje ter na hiše, vmes pa na njive tam zadaj. Vse je bilo tako živo zeleno, ko je prišlo malo dežja, in z župnikovega okna se je res lepo videlo. Ni čudno, če je gospod spet začel brun dati. —

»Pošta,« se je oglasila med vrati Mina, ko je gospod Matevž pravkar opazoval, kako so se na Goričarjevem vrtu topli otroci. »Menda je Andrejko pisal.«

»Kaj pa vtikaš nos v moja pisma,« je gospod Matevž stopil od okna proti sestri in se smejal: ni mislil resno.

»Ko pa nisi mogel pričakati, saj si prav včeraj tožil, da nič ne piše,« se je Mina začela na dolgo opravičevati.

»No vendarle,« je bil gospod Matevž vesel in ni poslušal Mine, ko je videl, da je pismo res Andrejkovo. Saj je v resnici že kar težko čakal poročila, kako jo je fant zvozil čez ta klanec. Sicer

jih bo še mnogo hujših, če bo živel, a tudi ta je hud. Brž je razrezal ovitek in bral.

»Tak tako,« je vzdihnil, ko je prebral.

»Kaj pa piše?« je bila Mina med vrati radovedna. Nekaj si je s kljuko dala opravka.

»Saj ni tebi pisal.«

Mina se je namrdnila. Danes je brata spet nekaj pičilo, si je mislila, pustila kljuko in šla.

Župnik Matevž je sedel v naslonjač, si zakril obraz z dlanmi in se s komolci naslonil na mizo. Pa je skoraj takoj vstal in hodil po sobi. Saj je težko koracal, a pri miru ni mogel biti. Vesel je bil pisma po eni strani, po drugi pa žalosten. Da je pravkar zvedel, da je ustnega dela mature oproščen, je pisal Andrejko. Tega je bil gospod vesel. A Andrejko je zapisal naprej, da v semenišče ne bo šel, da bo šel nekam drugam... In da se bosta natančneje pogovorila, ko pride morebiti že v četrtek domov. Da mu več ne utegne pisati, ker se mu mudi v Ljubljano...

»Hm, Bog se ga usmili,« je zabrundal gospod Matevž in se s komolci naslonil na polico pri oknu. Posebno vesel tega sporočila ni bil. Narobe! Hudo mu je bilo zaradi tega, hudo. Saj mu je to podrlo eno najsrčnejših želja. Trdno je bil prepričan, da se mu bo ta želja spolnila. Nikdar niti malo ni podvomil. Sicer mu je rekel, naj se odloči, kakor sam hoče, in da ga nikamor ne bo silil, a bil je kljub temu prepričan, da bo Andrejko šel v semenišče. Tak fant! Za vsako drugo stvar ga je škoda, je mislil gospod. Kako pridno se je v šoli učil in kako rad je hodil v cerkev! Vprav zaradi tega se je zavzel zanj in ga poslal v Zavode, pa skoz in skoz popolnoma sam skrbel zanj. In Andrejko je ostal ves čas priden in pošten. Gospod Matevž ga je imel vedno za čisto nepokvarjenega. Pa ne samo on. Tudi drugi so mislili prav tako. Rajna Krajcarica mu je nekoč dejala, da je Pragarjev »pa tako ves na božje udarjen«. Prav zaradi tega je bil gospod Matevž prepričan, da bo Andrejko Bogu služil v stanu, ki

mu gospod Matevž v njem služi že devetinsirideseto leto, pa se kljub vsem bridkostim, ki pridejo nad vsakega duhovnika, še nikdar ni pokesal, da je postal duhovnik.

Toda gospod Matevž pri Andrejkovem poklicu prav nič ne more odločiti. Ne more in tudi noče. Niti prigovarjal mu ne bo. Sam naj se odloči, sam bo živel. Tako mu bo povedal, je sklenil gospod, in molil bo, odločati ali prigovarjati pa ne mara, čeprav je le njegova zasluga, da ima Andrejko že maturo.

»Hilarem enim datorem diligit Deus — veselega dajalca ima Bog rad, takega, ki ne oponaša svojih darov in ki pri dajanju ne misli nase,« se je spomnil gospod na Sveto pismo in se sunkoma obrnil od okna.

»Bog že ve, zakaj tako pripusti,« je imela navado reči gospodinja Mina, kadar se ji je pripetilo kaj nevšečnega, in gospod Matevž se ji je tisti dan pridružil. Potem pa se je kljub temu, da je težko poklekalo, spravil na klečalnik in pri božji Materi poprosil za Andrejka.

Še tistega dne malo čez poldne je Pragarjev Andrejko prišel na Vrbico in se najprej oglasil v župnišču pri gospodu.

»O, kaj si že prišel,« se je ta začudil.

»Da. Včeraj sem mislil, da v Ljubljani ne bom tako hitro opravil, kot sem. Zato sem vam v hitrici pisal, da pridem šele jutri. Tako bi bil pa prav za prav že včeraj lahko prišel, pa so me v Zavodih zadržali,« je pojasnil Andrejko in bil dobre volje, da se je gospod kar čudil.

»Tvoje pismo sem sicer dobil,« je poprijel župnik besedo, »razumel ga pa nisem čisto. Uspeha sem vesel, čeprav sem ti že večkrat rekel, da učenost ni vse. Glavno je, da na Boga ne pozabiš,« je nato premolknil, ker je pričakoval, da bo zdaj Andrejko sam od sebe povedal, kje je tisti »drugam« iz njegovega pisma, kamor se je namenil. A Andrejko je postal le resen, rekel pa ni nič.

»Kaj pa zdaj?« je slednjič kar naravnost vprašal gospod.

»Za nekaj dni sem prišel domov, prvega julija grem pa v Zagreb, če Bog da,« je počasi povedal Andrejko in kar na obrazu mu je bilo videti, kako je tega svojega načrta vesel.

»No?«

Andrejko ni vedel, kako bi povedal.

»No, kar povej. Nikoli te nisem silil v semenišče in te tudi zdaj ne bom. Le sam se odloči! Tudi v svetu lahko služiš Bogu. In če boš ostal veren pa pošten, bova vedno prijatelja.«

»Ker ste mi že o veliki noči pravili, naj se sam odločim, sem se pa res odločil. Prvega grem v Zagreb k jezuitom v noviciat, čez nekaj let pa v Indijo misijonarit, če me bodo predstojniki pustili.«

»Andrejko!« je osupnil gospod Matvž, potem pa od samega veselja ni vedel, kaj bi. Stopil je k njemu, mu položil roko na glavo in se zazrl v njegove jasne oči. »Bog te blagoslovi!« In ga je pokrižal na čelo. »Ne, kaj takega nisem pričakoval. Tisto tvoje pismo sem tako napak razumel,« se je opravičil in gledal fanta, ki je mlad, velik in lep stal pred njim in se v zadregi smehljaj.

»Pa si dobro premislil?« je čez čas pobaral gospod.

»Sem. Sicer me bodo pa še preskusili, in če me ne bodo marali, bom pač prišel nazaj. Zdaj bi vas, gospod župnik, le še prosil, da bi vi mami povedali. Morebiti se bodo kaj upirali, pa bodo vam raje verjeli kot meni.«

»Misliš? No, bova videla. Kar pojdiva, če si za to.«

In sta šla. Počasi sta šla, ker gospod ni mogel hitro, in se spotoma pogovorila še o tem in onem. Andrejko je gospodu povedal, kdaj se mu je prvič zbudila želja, da bi šel za misijonarja, a da se je čisto za trdno odločil šele na binokšno nedeljo.

»No, Mariča, tukajle imaš Andrejka spet za nekaj dni,« je pozdravil gospod Pragarico, ki je ravno črepinje od kosila pomivala, Andrejko pa je stopil k njej in ji ponudil roko. Iz hiše se je prismejaj David, pozdravil, potem pa je smuknil naprej skoz vežo v hlev.

»Spet si zrasel,« je Mariča ogledovala sina in se kar smejala, saj mu je iz oči brala, da je ostal zvest vsemu, kar ga je otroka učila.

»Kam ga boš pa zdaj namenila, ko ima že maturo (zrelostno spričevalo),« je tipal gospod.

»Naj gre, kamor ga Bog hoče. Da bi bil le pošten! Seveda, vseč bi mi bilo najbolj, če bi šel za gospoda,« je priznala Mariča. »Silila pa ne bom in tudi huda ne bom, če ne gre.«

»Prav je tako, Mariča. Zato naj ti pa kar povem, da bo že čez dobrih štirinajst dni Andrejko šel v Zagreb k jezuitom, k redovnikom-misijonarjem; čez nekaj let pa bi šel rad, kakor pravi, v Indijo misijonarit. Saj mu ne boš branila?«

A Mariča zadnjega vprašanja ni slišala. Pogledala je gospoda, potem pa Andrejka, ki se ji je nasmehnil in jo proseče pogledal, pomislila je na znamenje na koncu vrta, zatem pa so se ji po licih udrle solze.

»Pa nisi žalostna zaradi tega?« je skrbelo gospoda.

»Solze mi pač teko,« je Mariča prekinila župnika, ki je že hotel nekaj tolažiti, »žalostna pa nisem. Devet jih imam, pa ne bom žalostna, če gre vseh devet takoj danes v samostan. Saj je za Boga,« je preprosto povedala, nato pa stopila k Andrejku in ga kar vpričo gospoda objela. »Da bi bil le res kdaj misijonar!«

Župnik se je odpravil in naročil Andrejku, naj se kmalu kaj oglasi.

V župnišče grede se je za nekaj minut ustavil tudi v cerkvi. Zahvalil se je Jezusu za to veselje, potem pa tudi še božji Materi, ki ji je dijaka Andrejka vedno prav posebno priporočal.

Andrejko pa se je na svetega Petra dan poslovil od Jančka, ki je prav takrat prišel od vojakov za nekaj dni na dopust, pa od Micke, ki je že šesto leto služila pri Babiču, in od Petra pa Pavla, ki sta bila že nekaj let sem kar oba pri Mežnarju, pa od študentke Francke in Krajcarjeve pastirice Anke.

Prvega julija zjutraj pa se je poslovil tudi od Marjetke, ki je pomagala doma

materi, in od Davida, ki je bil tudi kar doma in ki bi šel na vso moč rad študirat, pa seveda od mame tudi. Tisto jutro je pred Pražarjevo bajto čakal na avtobus tudi župnik Matevž, ki je kljub svoji betežnosti spremljal Andrejka do

Št. Vida. Tam je Andrejko pobral svoje knjige in obleko ter se odpeljal naprej v Zagreb, kjer je na Marijin praznik prihodnjega dne začel tridesetdnevne duhovne vaje kot uvod v svoje samostansko življenje. — — —

Carstvo brezbožnikov

Spisal P. Croidys. Prevedel Fr. G. (II. del.)

Ko je prišel na svoje dvorišče, se je ustavil. Ogledal si je okni glavne sobe, ki ju je šibko razsvetljevala slaba svetloba od znotraj. Tu ima torej svojo kmetijo, ki je ni mislil več videti, konjske hleve tam doli, kaščo malo dalje, na sredi dvorišča po dvoje zloveščih prikazni, rdeči stroj, ki ni imel več žita, da bi ga mlatil, in lokomobilo, ki ni imela več jermenov, da bi gnala! Zdelo se mu je, da je strašilo, ki prihaja med žive! Ne bilo bi mu treba odriniti steklenih vrat, da bi prišel v sobo; šel bi skozi kot senca.

Toda, ko je šel po stopnicah, je slišal, kako so škornji udarjali ob kamen. Kaj bi, še je bil trdno v koži!

Narahlo je odprl vrata. Slabotno so zaškripala. Ta domači glas, ki ga je bil vajen, ga je postavil v stvarnost. V sencih je opazil Karino na kolenih, ki je molila in ki se je zdelo, da ni slišala cvilečega škripanja vrat. Zelo nalahko se je pomikal naprej. Ko je po nepazljivosti zadel z nogo ob klop, je videl, da se je Karina s plašnim gibom obrnila k njemu, in takoj nato je strme zaklicala.

»Nič se ne boj, jaz sem, Karina!«

Dvignila se je, stekla k njemu, ga zgrabila za roke, ga objela in se popolnoma predala veselju.

»Izpustili so te?«

»Da.«

Oči so razodevale njeno veselje, kmalu nato pa grozo.

»Toda ne vidim drugih? Kje pa je vendar Fedor?«

Kaj naj odgovori? Pogledal je ženo v obraz. Njena tesnoba se mu je zasmilila.

»Drugi?« je dejal. »Ne vem. Ker so me izpustili, bosta Fedor in Peter kmalu prišla.« Na ta način je poskušal dati ženi nekaj trenutkov odloga v strahotnem toku te noči.

Toda Karina se ni prevarila o pomenu njegovih besed. Razumela je, da jo je iz usmiljenja poskušal varati.

»Ne«, je dejala, »ne pridejo. Nikolaj te ni hotel dati ustreliti, ker je kljub vsemu spoznal v tebi očeta; toda Fedor, toda Peter...«

Težak molk je zavladal v sobi.

Naredil je nekaj korakov. Opazil je spečo Elzo Krilovno.

»Kje je Nataša?«

»Nataša je z nami večerjala. Nato je odšla. Vsekakor se kmalu vrne.«

»Počakajva jo.«

Ko je Karazin izpustil Alekseja Andrejeva, se je vrnil v sobo, ki je vanjo zaprl Natašo.

Vstopil je z važnim izrazom kot človek, ki se zaveda velikanske oblasti, ki jo izvršuje nad drugimi.

Za trenutek je ogledoval dekle, toda njegov pogled je čudno tiščal vanjo, tako da je bilo dekletu nerodno. Vznemirila se je, da je sama s tem človekom.

»Kaj čakaš, da me ne odvedeš k Fedorju in k bratu?«

»Strašno se ti mudi«, ji je odvrnil. »Meni je tvoja družba všeč.«

Stresla se je. Spominjala se je, da je Karazin nekđaj hodil za njo. Kaj je hotel? Vendar bala se ga ni.

»Ali ti je toliko na tem, da umrješ?«

»Kaj hočeš reči?«

»Prosila si, da bi nadomestila Alek-

seja Andrejeva, toda če bi privolila, da postaneš moja žena, bi te rešil smrti.«

Rekel si je, da bi bila Nataša veliko boljša kakor Šubinova vdova, in v mislih je videl pred stebrom na morišču namestnico, ki je ne bi bilo treba daleč iskati.

»Tako slab račun bi ne bil, če rešiš svojo lepo glavo s tem, da vzameš Karanzina, načelnika sovjeta.«

Pogledala ga je in skomizgnila z rameni.

»Saj veš, da je treba treh žrtev!«

»O, le mirna bodi, moja stvar, da ti najdem namestnico«, je dejal z veselim nasmehom. »Veš, da si mi vedno ugajala. Pojdi no! Ne delaj se neumno! Pusti druge, naj gredo v svoja prazna nebesa, sebi pa privošči kotichek rdečega para-diza ob Karazinovi strani!«

»Molči!« je rekla nejevoljno.

»Ne maraš?«

»Ne!«

»Potem pa le pojdi, ti bela psica, k hudodelnikoma, ki sta se predrznila postaviti boljše vizmu po robu!«

Zgrabil jo je za rame. Ni se uprla. Nasprotno, pustila se je odvesti, ker je bila presrečna, da jo vede k Fedorju in k Petru.

Karanzin je odprl vrata, kjer sta vojaka stala na straži; nato je mlado ženo tako močno potisnil, da je skoraj padla, ko je vstopila v sobo, ki jo je še vedno skromno razsvetljevala že dogorevajoča sveča.

Ko sta Fedor in Peter, ki sta sedela na klopi drug poleg drugega in naslanjala glavo na roke, slišala, da so se vrata odprla, sta vstala. Mislila sta, da so ju prišli iskat, da ju ubijejo, ker nista dvomila, da je enaka usoda zadela Alekseja Andrejeva. Toda kako sta ostrmela, ko sta ugledala Natašo, ki jo je neka surova pest porinila v sobo!

Vzklik veselja jima je iz previdnosti zastal na ustnicah.

Vrata so se znova zaprla.

Trenutek so ostali vsi trije osupli, nato je Fedor stekel k svoji mladi ženi, jo objel, dočim je Peter viharno poljubljal sestri roke in ji dajal vsa mogoča ljubezniva imena.

Fedor je upiral v Natašo svoje črne zenice, ne da bi mogel razumeti, po kakšnem čudežu je tam. Brez dvoma je dosegla, da ostane nekaj kratkih trenutkov z njima. Silil je vanjo z vprašanji, njej se ni mudilo odgovarjati.

»Fedor«, je končno rekla z rahlim in mirnim glasom, kakor bi bilo treba povedati kaj močno navadnih besedi, »prihajam ti povedat, da naš oče ne bo ustreljen.«

»Nikolaj ga je pomilostil! Nikolaj je dovolil, da ga jaz zamenjam.«

»Toda tedaj... je dejal Fedor gledaje jo s prestrašenimi očmi.

»Da,« je preprosto rekla.

Stenj sveče je začel prasketati. Okoli njega se je razlival loj in se strjeval, ko je prihajal do mize.

Njune oči so opazovale plamen, sledile njegovim skokom, njegovim za-gonom in njegovemu pojemanju.

Fedorja so prežemala čustva občudovanja in hvaležnosti, obenem pa bolesti. Približal se je Nataši in z desnico božal njeno čisto in utripajoče čelo.

»Moja žena!« ji je zamrmral.

»Moj mož!«

XVI. poglavje.

Križi, ki se gibljejo.

Karanzin počasi stopa ob starem, tu pa tam porušenem zidu, ki loči baltsko pokopališče od polja. Nenadoma se ustavi. Od daleč, od zelo daleč je zaslišal žvižg lokomobile. To prihaja iz vasi, kjer mlatijo žito: »Tukaj,« misli, »bi še mlatili, ko ne bi nesrečni ljudje požgali svojega pridelka.« Nato pomisli, da Šubin ne bi bil mrtev, če bi kmetje ne zažgali kopic, in on ne bi imel pod seboj cele vasi kot predsednik sovjeta.

Toda medtem ko tako na globoko modruje, prav zadovoljen, da so se stvari zasukale, kakor so se, se mu oči namerijo na pokopališče, kjer je lepo število grobov.

Kaj vidi tam doli nad sveže prekopano zemljo? Tri križe!

Trije križi! Samo ti! Trije križi zasajeni, kjer počivajo Fedor Andrejev,

Nataša Krilovna, Peter Krilov, ustreljeni prejšnji dan ob zori.

Tam stoje križi, majhni so, pa trdno pokonci stoje. Sonce, ki je še nizko na obzorju, razgrinja njihove sence po zemlji. Karanzin jih nepremično, v nemiru, živčno gleda.

»Ne! Križev ne! Križev pa ne!« mrmra.

Pripravlja se, da bi jih šel lomiti, metat ven, nato okleva. Toliko let je služil križu, ko je bil cerkovnik pri baltski cerkvi, da mu je vedno v mislih in ga muči.

Obrne se proti polju. Dolgo, zelo dolgo pregleduje ravan, poslušša pridušeno in daljno sopihanje mlatilnice. Misli

na svoje nekdanje življenje in se do dna duše trese. Ali pa je tudi res, kakor zatrjujejo boljševiki, da nad svetovi, ki se vrte po nebesu v neznanskih daljavah, ni ničesar?...

Bog je daleč, boljševiki pa blizu. On je že izbral.

Odločen, da podre križe, da jih odstrani, se obrne proti pokopališču.

Toda njihove sence so se v tem kratkem času premaknile. Ni dvoma, da jim je gibanje in življenje dalo sonce, ker se je premaknilo na nebu. Toda križi, ki se gibljejo, ga strašijo! Z očmi, uprtimi vanje, se umakne, brž nato pa se spusti s sklonjeno glavo v beg, kakor če bi ga preganjale božanske sence.

Klic Gospodov uvažujejo n. pr. Francozi, med njimi odlični možje, ki se jih je zbrala v dneh okrog Velikega Šmarina čez 6000 v Mariji posvečenem lurškem svetišču. Obnovili so svoje posvečenje Mariji in prosili varstva in rešitve zase in za ves svet, opravili v ta namen pobožnost skupnega sv. obhajila, pobožnost križevega pota in darovali Bogu mnogo spokornih del v spravo.

Vse mine — tudi dnevi bridkosti in težkih udarcev bodo prešli. Vihar se poleže in v čisto ozračje posije toplo sonce. Ta beseda tolažbe velja zlasti vsem brezdomcem, ki so iz časa mirnega in srečnega blagostanja nenadoma zašli v tujino in v take razmere, ki bi jih lahko imenovali obupne. Toda nad nami je Gospod, ki v svoji neskončni previdnosti dopusti tudi najbridkejšo preskušnje, pa ima moč, da jih nepričakovano skrajša in odpravi. Kako smo pomilovali pred nekaj leti mehiške katoličane, ki so bili ob vso prostost, ki so bili od sile preganjani, zatirani, mučeni, izročeni rabljem in tiranom, da so jih morili in streljali. Vse je prešlo! Danes so mehiški

katoličani veseli svobode zlasti v verskem pogledu. To leto so imeli že sijajen Evharistični kongres, ki so ga obiskali tudi katoličani iz Združenih držav. Nedavno so bili povabljeni na veličastno skupno romanje k božjepotni cerkvi v mestu Guadelupe, kjer je vodil pobožnosti nadškof msgr. Franc Arias! Trdno zaupanje na božjo Previdnost ni nikdar brez plačila.

Za božje usmiljenje so se dvigale meseca oktobra po naročilu svetega očeta Pija XII. v nebo molitve dobrih vernikov vsega sveta. Prošnje k nebeški Materi, ki naj posreduje, da bi se kaj kmalu dosegla trajna sprava med narodi, so vrele iz src tisočev in tisočev vernih katoličanov.

Izreden dogodljaj v zgodovini sprejemov pri papežu je vsekako to, kar se je pripetilo pri eni izmed zadnjih avdienc v Vatikanu. Med množico 3000 oseb, ki so se gnetle okrog poglavarja sv. Cerkve, da bi prejele sveti blagoslov in poljubile prstan v svetinjami na desnici, je bila tudi mlajša gospa, ki je bila nenavadno ganjena. Ko se ji je papež pri-

bližal, je padla na kolena in posila za milost, da bi se smela spovedati. Pij XII. ji je takoj ugodil in dal znamenje tem, ki so ga obkrožali, naj se nekoliko odstranijo. Sklonil se je h klečeči ženski in poslušal, kar je imela povedati. Nazadnje ji je položil roko na glavo in z znamenjem sv. križa odmolil besede odveze. Nato je nadaljeval svojo pot po dvorani okrog klečečih romarjev, ki po večini še opazili niso vmesnega dogodka.

Ko svet ječi — raztepen od grozotnega morilnega orodja iz zraka, na suhem, na morju in v morju — si katoliška Cerkev navzlic zastoju, ki ga povzroča svetovna vojna na vseh področjih, prizadeva, kar more, da bi zlasti misijonstvo preveč ne zamrlo. Hudo je, ko usihajo viri prostovoljnih prispevkov in darov, ko je uspešno delovanje misijonarjev ovirano, oteženo, omejeno ali celo deloma ustavljeno, ali krajevni uspehi povsod vendarle niso bili povsem preprečeni. Tako beremo, da je apostolski vikar v Pengpu na Kitajskem, msgr. Ciprijan Cassini, mogel nedavno podeliti zakrament sv. mašniškega posvečenja 27 patrom iz jezuitskega reda in 10 drugim misijonskim kandidatom. Med njimi so Italijani, Španci, Francozi, Američani, Kanadci, Ogrji in Nemci.

Stekleničica s krvjo mučenca sv. Januarija. Čudežni dogodek, ki je v tem, da začne strjena kri svetega mučenca vsako leto 19. septembra, na njegov godovni dan, in 1. maja (spominski dan prenosa svetinj v stolnico v Neaplju), vreti, ko približajo stekleničico s posušeno krvjo glavi svetnika, se je ponovil tudi 19. septembra t. l., kakor je sporočil dnevnik »Slovenec«.

Uredništvo je naprošeno, naj bi naš list kaj več poročal o tej zanimivosti. Ustrezamo samo z majhnimi podatki, ker je »Bogoljub« o čudežu sv. Januarija že večkrat pisal.

Sv. Januarij je bil škof v Beneventu (v južni Italiji), ko sta cesar Dioklecijan in Maksimijan preganjala kristjane. Prestal je mnogo muk; slednjič je bil s tovariši vred vržen pred divje zveri, ki

jim pa niso nič žalega storile. Vsled tega se je spreobrnilo do pet tisoč ljudi, ki so sprejeli Kristusov nauk. Cesarski namestnik se je nato razkačil in dal svete mučence z mečem umoriti.

Telo škofa Januarija je bilo preneseno najprej v Benevent, končno pa pokopano v stolni cerkvi neapoljski. Svetega mučenca je Bog poveličal z mnogimi čudeži. Najvažnejši je znani »krvni čudež«, ki smo ga zgoraj omenili in se še v naših dneh ponavlja.

Kri, ki je v stekleničici shranjena, je podobna temni, strjeni skorji. Naval vernikov v stolnico je vsakokrat velikanski.

Mnogi znanstveniki so skušali to čudo razložiti kot naravni pojav. Doselej zastonj. Že l. 1903. je bila razpisana velika nagrada, če bi kdo ta čudež mogel razložiti po naravni poti. Nagrada še čaka. Čudovito pri tem je tudi dejstvo, da stekleničica narašča v teži v toliko, v kolikor raztopljena kri napolni notranji prostor. Ko vzkipi do vrha, naraste teža za 27 gramov. Človek se nehote vpraša: Kako more ista snov imeti različno težo?

Pripomnimo še, da se čudež prične navadno potem, ko pri molitvi apostolske veroizpovedi izgovore: »verujem... v vstajenje mesa«.

(Obširneje v knjigi »Neapolitanische Blutwunder«. Spisal prof. dr. K. Isenkrahe, Regensburg 1912. Založba Manz. — Glej tudi knjigo: A. Čadež: »Življenje govori«, str. 79—81.)

Tekme v znanju krščanskega nauka. V Rimu se vsako leto skušajo pridni učenci in učenke osnovnih šol, kdo bo bolje odgovoril na vprašanja iz Katekizma. Zmagovalce (72 jih je letos bilo) je sprejel tudi sv. oče. Bili so pohvaljeni in prejeli darila, imenovana »Premio Roma«.

Z molitvijo pred lurško votlino so se priporočili Mariji v varstvo zborovalci in zborovalke učiteljskega stanu, ko so imeli meseca avgusta svoj učiteljski kongres v Lurdu. Glavna smer predavanja je bila, kako naj učiteljstvo sodeluje pri narodnem preporodu Francije.

— Preporod katerega koli naroda v ver-
skem, nravnem in narodnem duhu bi se
brž posrečil, če bi bilo vse učiteljstvo
prežeto z vnemo lurških zborovalcev.

35 m visok kip Marije z Jezusom v
naročju so postavili na nekem hribu v
lyonski pokrajini. Pod kipom je pomen-
ljiv napis z vidnimi črkami: »U p a n j e
o b u p a j o č i h«.

Ljubljanska škofija. — Nova častna
konzist. svetnika: profesor šk. klasične
gimnazije Jernej P a v l i n, in župnik pri
Sv. Gregorju Fr. K r u m p e s t a r. —
Premembe: Kot župnik na Rakitni je bil
umeščen Ign. K u n s t e l j. Za upravitel-
ja župnije Koprivnik pri Kočevju je
imenovan Stanislav S k v a r č a, kaplan
v Kočevju; Ivan C a s e r m a n, šentja-
kobski kaplan v Ljubljani, pa za vikarja
pomočnika. Za upravitelja župnije sve-
tega Cirila in Metoda v Ljubljani je po-
stavljen p. Gabriel P l a n i n š e k OFM.
— Premeščena sta bila kot kaplana:
Stojan N o v a k iz Domžal k Sv. Jakobu
v Ljubljano, Fr. P e z d i r iz Kostanjevice
k Sv. Vidu nad Cerknico. — N a m e -
š č e n i so bili kot kaplani: Janez K r i -
ž a j pri Sv. Trojici (Tržišče); Viljem
S a v e l l i v Starem trgu o. K., p. Pelagij
M a j h e n i č v župniji Mar. ozn. v
Ljubljani. — Stalni pokoj je dovoljen
svetniku Fr. V o v k o t u, župniku v
St. Petru pri N. m., in Fr. S u š t a r j u,
kaplanu v Adlešičih.

Goriška nadškofija. Med duhovniki,
ki vztrajajo leta in leta na istem službe-
nem mestu, omenjamo z iskreno častitko
dolgoletnega prijatelja našega lista, gosp.
župnika Franceta F r a n k e - t a. Sredi
septembra je praznoval slovesno 40 let-
nico, odkar vodi z zgledno gorečnostjo
in z lepim uspehom dušno pastirovanje v
Oseku blizu Gorice. Vsa župnija se je ta
dan s hvaležnostjo veselila domačega
jubileja in počastila svojega ljubljene-
ga dušnega pastirja. Slavnostni govornik,
dekan msgr. Alojzij N o v a k iz Črnič, je
ob tej slavnostni priložnosti naglašal
zlasti skrb jubilarntovo za lepoto hiše
božje, kakor tudi njegovo vnemo za bla-
gor župljanov. — Bog daj svoj blagoslov
še vnaprej!

Tržaška škofija. Kot kaplan v Črnico
blizu Buzeta je prišel Dominik P e g a n.
Na njegovo mesto v Buzetu je nastavljen
novomašnik Emerik K o l i č. Za upravi-
telja v Avberju je postavljen Rudolf
B a r b i š, prej kaplan v Črnici. — Ime-
novan je za duhovnega svetnika Albin
Kjuder, župnik v Tomaju.

Vedno več obiskovalcev privablja
Sveta gora pri Gorici k Mariji, ki kra-
ljuje v prelepi, novi romarski cerkvi. Od-
kar je speljana na vrh vzpenjača, je do-
hod tisočerim olajšan. Listi so poročali,
da je bilo v nedeljo in na Mali Šmarin
na gori do 10.000 vernikov. Bolj malo
pa je bilo to leto romarjev na Sv. Vi-
šarijah. Ko se bodo posledice bojnih
strasti polegale, se bodo odprla pota tudi
na to Marijino goro.

V zbirališču na jugu, v Slav. Požegi,
je dobil kotiček na pokopališču duhovni
svetnik Fr. M o č n i k, župnik iz Stoprc
pri Rogaški Slatini. Listi so pokojnega,
skromnega, ponižnega a gorečega gospo-
da slavili kot vzor duhovnika. Ni mu bilo
dano, da bi bil zatisnil oči v sredi svojih
vernikov. Daleč od njih je prenašal te-
gobe starosti in težkega časa. Pogreba
se je udeležilo 80 slovenskih duhovnikov,
med njimi pisatelj dekan Fr. Ks. Meško,
ki mu je spisal prelepe poslovilne be-
sede za »Slovenca«.

Ko bi bili vsi tako odločni... Sedi-
mo na »dolenjcu« in čakamo, kdaj po-
tegne. Oddelek je že nabito poln. Prva
dva dolga prostora so zasedli sami mož-
je in fantje; na ostalih pisana družba,
ki se umerjeno pomenkuje. Vlak odrine.

Med moškimi si je že neki široko-
ustnež priboril prvo besedo; drugi mu
le pritrujejo. — In začne se kakor na-
vadno. Sprva le rahlo namigavanje, da
si človek na tihem prigovarja, češ mor-
da pa bo le kaj drugega mislil... Neki
študent, komaj kak sedmošolec, in neka
gospodična sta že nekaj kratki grdo po-
gledala v ono smer. Kvantač ima pa
vedno večjo korajžo. Za trenutek, ko
vlak obstane in potniki potihnejo, si je
rezerviral najbolj »debele«. Družbi je
nerodno, nihče se ne smeje, ker pač
nihče ne odobruje. Toda kdo bo rešil
položaj?

Medtem se pa študent — skoraj najmlajši med nami — obrne h klafaču: »Veste, smo v vagonu, ne v svinjaku!«

Moža je zadelo kot strela z jasnega neba. Tak mlečnozobec da ga osramoti! Ker ne ve nobenega pametnega odgovora, nerodno zine: »E, saj je vseeno.«

Študent na to: »Da, se vidi, za kóga je vseeno!«

Družba hvaležno gleda na mladega junaka. Celo med moškimi se eden hitha v pest, češ zdaj pa imamo.

Ko kvantač odide, se vse hoče razgovarjati s študentom. Vsak hoče vedeti, kam se pelje, kaj študira itd. Neki gospod je pristavil: »Veste, ko bi bil jaz toliko korajžen, bi ga takole zafrknil: „Mož, očitno ste se zmotili; ta vagon ni za prašiče, ampak za dostojne ljudi...“

Opazovanja

Trije stražniki. Pred leti se je odmaknil svetu bogat francoski plemič, ki je bil državni poslanec in prefekt večje pokrajine, in se je pridružil kot redovnik trapist menihom v samostanu Aiguebelle pri mestu Marseille. Znanci in sorodniki se niso mogli dovolj načuditi. Skušali so ga odvrniti od te namere, pa zastonj. »Ne morem«, se je izgovarjal. Mar niste videli pri samostanskem vходу treh stražnikov, ki me ne puste nazaj med svet.« »Kje? Nikogar nismo opazili« odgovarjajo prijatelji. »Pa pojdite in pogledjte! Nad vrati je zapisano: »Smrt! Sodbaba! Večnost!« To so trije orožniki ki me ne puste ven. Ostanem tu!«

Kako bi se ljudje brž zresnili, če bi se večkrat globoko zamislili v resnico, ki jo izgovarjajo, ko izrekajo v apostolski veri: »Verujem v večno življenje!« Saj nas Sv. pismo sólo opominja: V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.« (Sir 7, 40.)

Neki starokrščanski grobni napis se glasi: »Niso umrli, marveč so začeli živeti.« Če tudi tebe preveva ta resnica, ti ostane še vedno tolažba, ko pritiska stiska: saj to ne bo dolgo trajalo. In če se čutiš obdarjenega s srečo, moraš priznati: to vendar ni trajna, ni večna sreča. Treba je poskrbeti za tisto srečo, ki bo večna. Pot do nje je pa strma, raskava, ostra, trnjeva. »Per aspera ad astra« — ostra je pot, ki pelje nad zvezde!

Pomen žalne barve. Vsakdo ve, da se pri nas oblečemo v črno, kadar imamo mrliča v družini ali sosesčini. Črna je barva noči, smrti (smrtne sence) in groba. Ni pa povsod črna barva in črna obleka znak žalovanja. Sirci n. pr. si nadenejo obleko višnjeve (nebesne) barve, kadar žalujejo za rajnimi; s tem hočejo označiti kraj, kamor žele, da bi rajni prišli. Etiopci žalujejo v sivi obleki, ker je njih zemlja siva, kamor zakopljejo mrliča. Egipčani v žalna obleka je temnormena, t. j. barva ovenelih listov. Po njih sodbi pomeni ta barva konec življenja in vsega zemeljskega hrepenenja. Japonci pridejo k pogrebu v beli obleki. Nam je bela barva znak luči, simbol Boga (»Bog je luč« [I Jan 1, 5]), pa tudi oznaka čistosti.

Lepo se razvijajo Marijine kongregacije na Goriškem, kar dokazuje prav jasno tudi zadnji Marijanski kongres na Sveti gori pri Gorici. Navzočih je bilo gotovo 2000 članic in seveda tudi mnogo drugih vernikov. Dva dneva, 11. in

12. september, sta bila določena za skupno pobožnost in za obnovo marijanskega duha v vrstah ondotnih Marijinih družb.

Med cerkvenimi govorniki omenjamo vnetega pospeševalca marijanskega

gibanja, župnika Srečkota Gregor-
ca, ki je zbrano poslušalstvo s pre-
srčno besedo prepričal, kako dragocen
dar je posvečujoča milost božja, ki je
ključ do nebes, in moramo zato zanjo
vse žrtvovati. In prav Marijina družba
je tisti vrt, kjer se ta najdragocenejši
zaklad v varstvu nebeške Vrtnarice
najlažje očuva in ohrani. V luči te res-
nice je govornik poudaril, kako velika
nesreča je smrtni greh, ki življenje mi-
losti v človeku uniči. Komur je na tem,
da se izogne tej najusodnejši nesreči,
se mora predvsem varovati prostovoljne
bližnje priložnosti, ki zavaja v greh.
Taka nevarna priložnost je zlasti pre-
prijazno občevanje z osebami drugega
spola in nedovoljeno znanje. Ženini in
neveste naj se varujejo predvsem pred
predolgim znanjem in naj se strogo rav-
najo po pravilih, ki jih predpisuje kr-
ščanska morala. Obiski teh naj ne bo-
do na samem, marveč vpričo staršev.

Pri skupni uri večernega češčenja
je škofijski voditelj Marijinih družb,
stolni kanonik dr. Mirko Brumat,
(znani prijatelj mladine, ki je svoj čas
v posebni knjigi spisal prelepo in ko-
ristno vodilo fantom in dekletom z na-
slovom »K a m ?«), vodil premišljevanje
in dajal zlata navodila, kako naj bo vse
naše življenje združeno z Evharištičnim
Jezusom.

Pred skupnim sv. obhajilom, ki je
bilo darovano v namene sv. očeta, je
župnik Andrej Simčič razjasnjeval,
kako velikega pomena so Mar. družbe
zlasti za sodobnost. Dokazal je, kako iz-
redna odlika je za vsakoogar, če doseže
srečo, da postane »otrok« Marijin in se
skaže vrednega tega odlikovanja.

Da bo pa kongregacija kronana z
uspehom, mora pač skrbeti, da se član-
stvo vestno ravna po družbenih pravi-
lih. Prezreti se tudi ne smejo tiste toč-
ke pravil, ki govore o notranji uredbi,
o nadrejenosti in podrejenosti v družbi.
Med člani naj vlada povsod in vselej
pravo prijateljsko razmerje, pravi kr-
ščanski duh ponižnosti in pa zavest, da
hoče voditelj vselej vsem samo dobro,
da hoče vzgajati like po zgledu Mari-
jinem. Med seboj naj bodo družbenice

kakor sestre. Preveva naj jih misel, da
so posvečene isti Materi Mariji, ki gleda
samo na srce in tehta kreposti. Prava
kongreganistka ne pušča mesta skušnja-
vi, da bi kakor koli zavidala članicam,
ki so v odboru, saj ve, da je tako mesto
združeno tudi z veliko odgovornostjo
pred Bogom. Družba, ki v nji vlada
sloga, prava ljubezen vseh do vseh, bo
zdrava in močna ter bo lahko kljubo-
vala raznim viharjem.

Kot zadnja točka na sporedu je bil
apostolski blagoslov, ki ga je poobla-
ščeni predsednik dr. Brumat navzočim
podelil. Hkrati je pa še enkrat na krat-
ko poklical v spomin vse glavne misli
iz prejšnjih govorov. Priporočil je tudi
pravila, ki naj se jih drže družbenice,
da bodo drugim za zgled v dostojni no-
ši in obleki.

Na kongresu je bilo prebrano pismo,
ki ga je naslovil goriški nadškof Mar-
gotti predsedniku za zborovalke:

»Z velikim veseljem sem sprejel po-
ročilo, da bodo blaže in dobre Mari-
jine hčere naše škofije 12. septembra
na Sveti gori ob nogah svoje Matere
Marije obhajale svoj letni kongres. Na
žalost sam ne utegnem na shod. Zato
povejte udeleženkam, da z velikim za-
nimanjem sledim njihovemu delovanju
ter se veselim njihove pobožnosti in
gorečnosti. Na njih prizadevanje za
lastno posvečenje in za blagor toliko
duš polagam mnogo upanja. Povejte
vsem skupaj in vsaki posebej, da jih
prav prisrčno blagoslovljam.«

Predsednik je prebral še brzozavni
pozdrav, ki je z njim sveti oče v Rimu
počastil kongres:

»Sveti oče podeljuje apostolski bla-
goslov udeležencem kongresa Marijinih
kongregacij v svetišču na Sveti gori in
želi iz srca trajnih sadov pobožnosti in
krščanskega življenja. — Kardinal Ma-
glione.«

Oba pozdrava sta bila sprejeta z
vidno ganjenostjo vseh navzočih.

Ob sklepu omenjamo še zanimivo
novost: tekme iz krščanske-
ga nauka. Za ta namen so dobile
odbornice posebne pole z vprašanji iz
Katekizma, ki so določena za reševa-

nje pri zadevni prireditvi prihodnjega leta. Obeta se živahno zanimanje in lep uspeh.

Ko se je predsednik zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je kongres tako posrečil, je dostavil:

»Nesite gospodom voditeljem, staršem, sosestram in drugim prijateljem kongregacij po vsej deželi iskrene pozdrave z zagotovilom, da hoče škofijsko vodstvo Marijinih družb napraviti iz družbenic srečne otroke Marijine, ki bodo osrečevale tudi tiste, ki jih je z njimi povezala božja Previdnost.«

Fara pri Kostelu. Članice Marijine družbe smo si za letošnji september naložile nalogo, uresničiti željo našega prevz. g. škofa, da bi spravile malo žepno izdajo S. v. pisma v vsako družino. To se nam je v glavnem posrečilo. Okoli 240 izvodov smo razdelile po družinah. Delo se nam je zdelo v začetku težko, zdaj pa vidimo, da ni. Poskusite še drugod!

Marijanski prazniki v novembru: 8. Sobota, osmina Vseh svetih; Marija Priprošnjica. Hkrati je v soboto pred II. nov. nedeljo tudi praznovanje varstva N. Lj. G. 9. Bl. Anton Baldinucci, spozn. 15. Matibožje Previdnosti. 16. Bl. Pavel Navarrs, muč. 21. Marijino darovanje. 24. Bl. Peter Dumoulin Borié, muč. († 1838). 26. Sv. Leonard Porto Mauricij, spozn. († 1581). Isti dan: Sv. Janez Berchman, spozn. († 1621). 27. Brezmadežna čudežne svetinje.

Odgovori

Gospodu Č. F. S., sedaj po sili razmer v Ljubljani. — V Vašem pismu je cela vrsta vprašanj, ki nanje odgovarjamo v strnjeni obliki.

Najprej odgovor glede tistih naših notic, ki ste iz njih napravili napačne sklepe: »Bogoljub« ima rubriko: »Iz življenja Cerkve«. Cerkev je katoliška. Ne vemo in ne razumemo, zakaj bi ne smeli sprejeti v list vsega, kar se v področju iste katoliške Cerkve in v življenju katoličanov dobrega, koristnega in priporočljivega ukrene, četudi se je to zgodilo na pobudo take svetne oblasti, ki nje nositelj temu ali onemu ali mnogim ni pri srcu. Če Bog sam uvažuje dobra dela, ki jih stori grešen človek, pa mu

zato podeli ali milost spreobrnjenja in poboljšanja, ali mu poplača s časnimi dobrinami, kako to, da bi moral molčati krščanski list, če se na neprijateljski strani kaj pametnega in katoliški Cerkvi koristnega izvrši. Lahko je verjeti, da nameni pri takih posegih v življenje Cerkve niso vselej plemeniti in čisti; toda presojanje o tem prepustimo Bogu! »Bogoljub« ni političen list, zato se ne sme pripisovati preprosti verski notici namera, ki je list nima. Druga reč: V vojskinih zapletljajih je treba ločiti dvoje: vojskine povzročitelje in pa narode, ki so potegnjeni v krvave vihre. Za pravičnost ali za krivičnost vojskovanja so pred Bogom odgovorne odločujoče osebnosti. Posamezniki, morda cele skupine ali cele množice imajo dostikrat svojo sodbo in svoje prepričanje. Vpoklicanci navzlic temu store svojo brambno dolžnost, četudi zase ne odobrujejo vojskovanja, kajti odgovornost pade na druge, ki so postavljeni, da vodijo usodo narodov.

Večinoma je danes tako, da napravijo časopisi, shodi in še drugi činitelji kaj hitro tako imenovano javno mnenje in prepričanje za upravičene vojne. In tako se zgodi, da misel o upravičenosti borbe preveva navadno vse vojskujoče se narode. Od tod molitve in prošnje, ki jih opravljajo v vojnih časih povsod, pri vseh narodih in po vseh državah. Glavni cilj in namen teh molitev je: trajni mir med narodi, zmaga, kakršno spozna božja modrost za pravično in koristno vsem narodom. Razumljivo pa je, da iz domovinske ljubezni vsak želi zmago lastni državi. V pojasnilo k temu nam je odredba sv. očeta iz najnovejšega časa: Papež Pij XII. je za Mariji posvečeni rožnovenski mesec oktober povabil zastopnike vseh narodnosti, naj škofom širom sveta zopet naroče, da se naj oktobra opravljajo posebne molitve. Za kateri namen? ... »Da bi dosegli od Gospoda usmiljenja po priprošnji rožnovenske Kraljice, da bodo prikrajšani dnevi poskušnje Cerkvi in ubogemu človeštvu!«

Tako moli katoliška Cerkev in kdor je vrhu tega še prebral papeževo okrožnico Summi pontificatus, ki je izšla 40 dni po začetku vojne, more modrost katoliške Cerkve le občudovati. V molitvi za mir prosi Cerkev že od nekdaj: Daj milostljivo mir v naših dneh, da bomo s pomočjo tvojega usmiljenja vedno brez greha in obvarovani vsake zbežanosti. In: Daj svojim služabnikom oni mir, ki ga svet ne more dati, da bodo naša srca tvojim zapovedim vdana, strah pred sovražniki zatrti in časi s tvojo pomočjo varni in mirni. — Ali je to naperjeno proti kateremu narodu?

Krivičnosti, zatiranja, preganjanja, izganjanja in druga brezsrčna dejanja, ki so običajno v spremstvu vojnega gorja — kar izraža že stari rek »Vae victis«, gorje premagancem, — povzročajo največkrat svo-

jevoljno, protipostavno, morda še brez vednosti vrhovne oblasti, nižji izvršilni samopašneži, kar je vse obsodbe vredno.

Preglavico dela marsikomu vprašanje, ki je bilo že nekajkrat stavljeno in razjasnjeno, n. pr. v uvodnem članku 1940 pod naslovom: Vojska in Bog. Zakaj dobitljivi Bog vse to dopusti? Dostavimo samo tole: Božji sklepi in načrti so skriti v neskončni modrosti in previdnosti božji, ki se ji moramo kot verni katoličani vdano ukloniti. Prišel bo čas, ko bomo na jasnem in se živo prepričali o resnici, ki je izražena v reku: »Kar Bog stori ali dopusti, vse prav stori!«

Da je Bog neskončno dobitljiv in poln ljubezni, kaj radi naglašamo: preradi pa pozabljam, da je isti Bog tudi neskončno pravičen. Kadar pride gorje na nas, moramo pa končno le prav dati znani zamaknjenki Teziji Neumann, ki je na vprašanje, zakaj Bog pripušča, da toliko trpi, odgovorila: »Zato ker me ljubi.«

Stare pesmi, ki se ponavljajo s tem, da nekateri, ki so kristjani samo takrat, ko imajo krstni list v roki, skušajo krivdo za vsako nesrečo zvaliti na ramena svete Cerkve, te stare pesmi pa ni mogoče spraviti s sveta. Puščico sproži lahko vsak bedak, napolni jo s strupom vsak zlobnež, ni je pa lahko vselej in pravočasno preprečiti in prestreči. Sapo bi včasih zaprli že s tem, če zabrusimo takim v obraz: »Dokaži, kar nespametno in lahkomišljeno trdiš, če ne, si pa podel obrekovalec lastne duhovne matere, svete Cerkve!«

Č. F. S.: V Ljubljani je do neznosnosti razpasena razvada, da sili ženski svet v cerkvah v klopi na moški strani in na kraje, ki so za moške, ko je vendar na ženski strani dovolj prostora. Poiščeš si prostor, kjer meniš, da boš najlaglje in zbrano pričujoč pri sveti daritvi, pa si tja do evangelija od vseh strani obkoljen od samih žensk, da ti je prešla vsa zbranost in pobožnost pri molitvi. Paziti moraš, da s knjižico ne zadevaš ob klobuk kake gospodične ali gospe, dražijo te vsakovrstni »parfumi«. Pa ne sodim le sam tako. Tudi od drugih sem slišal enake tožbe. Ali bi se s skupnim naporom ne dal doseči red? Ali bi večkratno prijazno opozorilo s prižnice ne imelo nič uspeha? Ali bi sklicevanje na žensko čast nič ne pomagalo? ...

O d.g.: Ljubljansko ženstvo je po večini v tem oziru res nepopoljšljivo. Pred nekaj leti smo glede tega že precej zaropotali, pa ni nič izdalo. Kolikokrat se je že svetovalo: »Dajmo moškim prednost!« Pa, če tega ne, vsaj enakopravnost in pravice, ki jim gredo. Če moški ne silijo na žensko stran v cerkvi, naj se tega pravila navadne olike drži tudi »pobožni ženski spol«. To je zahteva zdrave pameti. Prelat Kalan J. je — tri leta do tega — v našem listu vse te misli s mirno in resno besedo razvijal in po pravici bičal to

neprimerno razvado, ki se je vgnezdila v ljubljanske cerkve.

Morda bo zgorajšnja pritožba tujega gosпода naseljenca (laika) le kaj zganila naše občinstvo! Z dobro voljo od vseh strani se da marsikaj doseči. Priznamo tudi, da ima ugovor prizadetih osebnosti, ki je brž pri roki, mnogo upravičenosti: Moški naj bolj pridno polnijo klopi in izrivajo nepoklicane osvajačke moških sedežev, pa bo kmalu red.

M. V. Lj.: Če sem bolan in ne morem iti k sveti maši, pa berem iz knjige mašne molitve ob uri, ko je v cerkvi sveta daritev, ali je to prav tako veljavno, kakor če bi bil v cerkvi navzoč?

Ob nedeljah in zapovedanih praznikih biti pri sv. maši so pod smrtnim grehom dolžni vsi verniki, ki so že pri pameti in jih ne zadržuje noben pravičen vzrok, t. j. tak vzrok, ki velja tudi pred Bogom in pred Cerkvijo, n. pr. bolezen.

Kdor ne more k sveti maši, naj ob uri sv. maše doma moli in naj stori vse, kar drugi pobožni kristjani v cerkvi med daritvijo sv. maše delajo, in udeležil se bo sadov svete daritve.

(Na deželi med sv. mašo pri poglavitnih delih tudi pozvanja, da zlasti bolniki slišijo in vedo, kaj se v cerkvi godi.)

Dobre knjige

F. S. Finžgar: Gospod Hudournik. »Hudournik ni ptič, ampak tič.« Tak tič je tudi pisatelj Finžgar, ki zna opazovati naravo, živali, ptice in cvetice, pa tudi opisovati, kakor ne zlepa kdo; opisovati s tisto jedrnato, bogato, domačo in zvenečo besedo, ki jo ima v ustih le redke gorenjski človek. Nič tuje navlake, s kakršno nas krmijo danes časopisi: Tu je čvrsta, zdrava, nepokvarjena slovenska govornica, polna zvencev, narodnih izrazov in rekov, ki bi zašli v pozabo, če bi jih ne osvežili pisatelji izpod Stola, kakršna sta gg. Finžgar in Jalen.

Gospoda Hudournika »Miška« in njegova »Polha dva« in njegov »Lisko«, to so pripovedi iz živalskega žitja, polne vzgojnih odsevvov, primerne posebno za mladino, ki jih bo hlastno prebirala. Prav tako pa ugaja tako sveže, mikavno pa lahko berivo starejšim, ki tako ljubijo prelepo, čudovito naravo in se vesele s pisateljem vred tudi vsake majhnosti v božjem prelestnem stvarstvu.

»Trop brez zvoncev«. Ta naslov ima prva povestna knjiga v novi zbirki, ki se imenuje »Slovenčeva knjižnica«. Dnevnik »Slovenec« ima namen, izdati zbirko 24 knjig, ki stane vsaka samo 5 lir. Določeno je tako, da bodo odjemalci prejeli po eno knjigo na 14 dni. Kdor naroči vso zbirko, bo dobival knjige dostavljene na dom in prejel povrh še eno knjigo zastonj.

Prva knjiga: »Trop brez zvoncev«, ki jo je spisal J. Jalen, z lovsko-planinsko vsebino, je izšla v začetku oktobra. Spored dru-

gih knjig je natisnjen na posebnih oglasih in v »Slovincu« in »Domoljubu«.

»Trop brez zvoncev« je Jalenova najboljša povest. Kar trdimo zgoraj o pisateljskem talentu g. Finžgarja in o njegovem bogatem zakladu pristno-narodnega jezika, to velja tudi o njegovem sorojaku izpod Stola, Jalenu, ki krepko utira stopinje za Finžgarjem, pa tudi samobitno reže in orje ledine slovenskega narodnega jezika. G. Jalena imenujejo »pravega etičnega ljudskega pripovednika«. Beri in se prepričaj!

»Nebeške rože«. V prodajalni H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2, se dobivajo najlepše vzgojne in nabožne knjige, primerne zlasti za darila, iz zbirke »Nebeške rože« po sledečih cenah:

II. knjiga: Kraljevanje Srca Jezusovega v družinah, vez. 6 lir, broš. 4 lire. III. knjiga: Sv. Terezija Deteta Jezusa, vez. 8, broš. 6 lir. IV. knjiga: Sv. rožni venec in lavretanske litanije, vez. 6 lir, broš. 4 lire. V./VI. knjiga: Marija, Mati milosti, vez. 8, broš. 6 lir. VII. knjiga: Daruj se Bogu, vez. 10 lir, broš. 8 lir. VIII. knjiga: Moj vzor Jezus, Marijin sin, vez. 10 lir, broš. 8 lir.

K našim slikam

Žalostna Mati božja
v zavodski kapeli zavetišča v Zeleni jami.
(Ljubljana.)

Ko stopiš na Pokopališki cesti ob velikem Mladinskem zavetišču v cerkvico sv. Vincencija, opaziš na stranskem oltarju nenavadno sliko. Temna je ter izraža bol in trpljenje Marije, ki drži mrtvega Jezusa v naročju. Malo postoj, upri v sliko oči in se zavedaj, da stojiš pred največjo Trpinko. Hitro boš na kolenih in ustnice ti bodo šepetale molitev.

To je ena najnovejših umetnin akademskega slikarja Rika Debenjaka, ki jo je izdelal z veliko ljubeznijo in potrpljenjem za letošnji majnik, ko je bil sam bolan. (Glej str. 375.)

Središče slike v izmeri 1×2 m v ličnem okviru, ki je vanj vdelenih 32 malih žarnic, tvori podnožje masivnega križa. Ob križ se naslanja na tleh sedeča Mati Žalostna z okrvavljenim truplom božjega Sina v naročju. Obraz ji je temen, trpke so poteze ust, utrujenost odevanja z obraza. Globoko te primejo objokane Marijine oči, ki je iz njih ena solza že zdrsnila z vidnimi sledovi po licu navzdol, drugo še zadržuje v solznem očesu. Njene oči so uprte v nebo. Kako čudovito blizu Materi božji se čuti duhovnik, če ob tem oltarju mašuje in istega Jezusa kakor Marija v rokah drži.

Lice Jezusovo je vse krvavo, lasje v krvi strjeni so se vsuli Mariji na koleno. Desnica Jezusova počiva mirno ob truplu, krvave lise se poznajo na njej.

Pred to sliko se ponavljajo ganljivi prizori: Z bližnjega pokopališča se vračajo verniki zamišljeni, v žalost vtopljeni, zaskrbljeni, nemalokrat objokani. Pospremili so koga svojih dragih. Mimogrede stopijo v cerkvico sv. Vincencija, pokleknejo pred podobo Žalostne Matere, pomolijo zaupno in se dvignejo okrepčani.

Kaj, če bi kdaj tudi ti prišel in največji Trpinko potožil svoje gorje! Občudoval boš tudi snažno in prostorno cerkvico, ki te preseneti, četudi še ni docela opremljena. Dobro storiš, če moreš dati v nabiralnik vsaj dar vdove.

Znamenje na nebu. (3. stran ov.) Slika pojasnjuje prizor, ki ga opisuje sv. Janez v Skrivnem razodebtju 12, 1—12: »In prikazalo se je veliko znamenje na nebu: žena, obdana s soncem in pod njenimi nogami mesec in na njeni glavi venec iz dvanajst zvezd...« (Žena pomeni Kristusovo Cerkev, ki se v vseh časih trudi, da bi se rodil in vladal Kristus v dušah ljudi.) »Še drugo znamenje se je prikazalo na nebu. Glej, bil je velik ognjenordec zmaj, ki je imel sedem glav in deset rogov in na svojih glavah sedem kron.« (Zmaj pomeni satana.) »In pahntjen je bil zmaj na zemljo in njegovi angeli z njim.«

(Zmago Kristusa in vernikov nad satanom gleda sv. Janez pod podobo boja med dobrimi in hudobnimi angeli. V Cerkvi bodo končno zmagali satana — Kristus in njegovi.)

Razno

Duhovne vaje za dekleta bodo od 6. do 10. novembra in od 26. do 30. decembra v Domu Device Mogočne. Pričetek prvi dan ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina 57 lir. Priglasitve sprejema: Predstojništvo Lichtenturnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev 8.

»Lučka« — verski list za mladino, stane na leto 5 lir (ne 6, kakor je bilo zadnjič pomotoma naznanjeno. Uprava: Papirnica »Ničman« — Ljubljana.

Duhovni dar »Bogoljubovi« družini vseh naročnikov in naročnic za oktober: svete maše — šestkrat!

Vestnik D. Sv. Detinstva Jezusovega bo izšel tudi letos. Pošiljke do konca novembra!

Prošnje in zahvale. E. M. R. se zahvaljuje č svetniškemu škofu Baragu za dosedanja pomoč in se priporoča še naprej v važnih zadevah ter za zdravje in mir; prav tako apost. misijonarju I. Knobleharju. — A. M. P. se zahv. Frideriku Baragu za zdravje.

VSEBINA: Članki: „Ne boj se!“ (J. Simenc) — Začetno delo v K. A. (A. Strupl) — Ahacij Stržinar, † 1741. (Msgr. V. Steska) — Skrb za cerkev in pokopališče. (J. Langerholz) — Baragov kotiček: Sodobnost Baragove ponižnosti. (J. S.) — Krščanska družina: Zakonsko srečo. (A. C.) — Odtrgani list. — K luči: Koliko smo vredni? Ko bi bolj poznali Sv. pismo... — Listek: Mati Mariča. (V. Zorman) — Carstvo brezbožnikov. — Iz življenja Cerkev: o svetu, po domovini. — Marijine družbe. — Razno: Odgovori. Dobre knjige. K našim slikam.

Cena »Bogoljuba«: za posamezne naročnike 9 Lir, v skupinah po 8 Lir; v Nemčiji 2 Rm., v Hrvatski 40 kun, v Franciji 32 fr., v Ameriki 1 dol. letno. — Izhaja mesečno.

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljuba« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljuba« v Ljubljani.

Koledar apostolstva molitve za november 1941-XX.

Mesečni zavetnik: Sv. Stanislav Kostka (13.)

Mesečna namena molitve, blagoslovljena po sv. očetu:

Splošni namen:

Mornarji, pomorski potniki in njih dušni pastirji.

Misijski namen:

Spreobrnjenje odpadnikov.

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vdno čiščenje sv. Rešnjega Telesa		
			Ljubu -kofija	Lavani -kofija	
1	Sobota	Vsi svetniki	Zivo hrepenenje po nebesih	Zavod sv. Stan.	Sromlje
2	Nedelja	22. pob. Zahvalna	Hvaležnost za božje dobrote	Krka	Markovec
3	Poned.	Verne duše	Trpeče duše v vicah	Mengeš, zavet.	Kapele p. Brež.
4	Torek	Karel Borom. S.	Zadeve naših škofov	St. Janž	Artiče
5	Sreda	Zaharija in Eliz.	Krščanski starši	Črni vrh n. P. gr.	Koprivnica
6	Četrtek	Lenart spozn.	Apostolstvo mož in fantov	Kropa	Zabukovje
7	Petek	Engelbert škof	Zadoščevanje za grehe naroda	Trata	Zdole
8	Sobota	Bogomir škof	Družine v pomanjkanju	Novo m., franč.	Slov. Bistrica
9	Nedelja	23. pob. Božidar	Posvetitev družin presv. Srcu	Loški potok	Slov. Bistrica
10	Poned.	Andrej Av. sp.	Blagor naše domovine	Sostro	Sl. Bistr., M. 7 ž.
11	Torek	Martin škof	Dobrodelna društva	Dob	Sv. Martin n. P.
12	Sreda	Martin papež	Brezposelnji, stradajoči	Smartin p. Kr.	Gor. -olskava
13	Četrtek	Stanislav Kostka	Čistost naše mladine	Podlipa	Sp. Poljskava
14	Petek	Jozafat S. muč.	Več molitve in pok. za narod	Smartno p. Lit.	Črešnjavec
15	Sobota	Albert Vel. s. c. uč.	Slovenci v drugih krajih	Moravce	Martianci
16	Nedelja	24. pob. Jedert d.	Krščanska vzgoja deklet	Bled	Majšperg
17	Poned.	Gregor Čudod. s.	Zaupanje v božjo Previdnost	Sr. vas v Boh.	Pešarovci
18	Torek	Roman muč.	Pravični mir med narodi	Mengeš	Makole
19	Sreda	Elizabeta vdova	Telesna dela usmiljenja	Ljub. križanke	Pertoča
20	Četrtek	Srečko Val. sp.	Naši misijonarji, -rke	Smartin p. S. g.	Poljčane
21	Petek	Darovanje M. D.	Marijino varstvo nad narodom	Dol. Logatec	Tišina
22	Sobota	Cecilija dev. muč.	Nedolžnost deklet	Smartin v Tuh.	Laporje
23	Nedelja	25. pob. Klemen	Oni, ki so zgrubili vse imetje	Bukovščica	Vel. Dolenci
24	Poned.	Janez Križa	Vdano prenašanje križev	Ziri	Studenice
25	Torek	Katarina dev. m.	Svete maše ob delavnikih	Sv. Katarina	Tinje
26	Sreda	Jan. Berchmans	Katoliška vzgoja mladine	Rova	Sv. Venčeslav
27	Četrtek	Virgilio škof.	Sv. obhajilo ob prvih petkih	Ljub. Vincent.	Dol. Lendava
28	Petek	Gregor III. papež	Zadeve naših naročnikov	Vače	Beltinci
29	Sobota	Saturnin muč.	Župnije brez svete maše	Zapoge	Bogojina
30	Nedelja	1. adv. Andrej	Srečna smrt. Ta mesec umrli.	Litija	Črensovec

Odpustki za november 1941-XX.

I. Za ves mesec november:

Verniki, ki opravijo vsak dan kakšno nabožno vajo za duše v v., dobe: 1. vsak dan 7 let odp. — 2. P. o. kateri koli dan v m., če prejmejo sv. z., obiščejo cerkev in molijo po n. sv. o.

II. Za določene dni novembra:

1. Sobota. Vsi sveti, P. o.: 1. čl. br. sv. R. T. v bratovski cerkvi; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. e.; 2. tistim, ki nosijo viš. škap.; 3. čl. r. v. br.; 4. čl. br. S. J. v. br. e.; če te ne morejo obiskati, jim lahko spovednik naloži kako drugo dobro delo. — V. o. — Dalje p. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo na č. Brezmadežni, da nekoliko zadostno za njej storjena razž. in molijo po n. sv. o.

2. Zahv. nedelja. Prva v m. članom r. v. br. trije p. o.: 1. če v br. e. molijo po n. sv. o.; 2. če so pri-mesečni procesiji; 3. če v br. e. nekaj časa

pobožno molijo pred izpost. sv. R. T. — P. o. tistim, ki nosijo viš. škap.; čl. br. S. J.

Ta dan opoldne pričeni in ves nasl. dan do polnoči morejo verniki, ki prejmejo sv. z., prejeti p. o. tolikokrat, kolikorkrat obiščejo cerkev ali javno kapelo in tam molijo po n. sv. o. vsaj 6 krat Očenaš, Zdrava Marija in Čast bodi. Vse odp. morajo obrniti v prid dušam v v. — Spoved se lahko opravi že teden poprej (od 25. okt. dalje), ali v osmini (do 8. nov.); sv. obhajilo se pa mora prejeti ali ta dan ali pa enkrat v osmini.

3. Ponedeljek. Vernik duš dan. P. o.: 1. čl. br. za duše v v.; 2. čl. br. sv. R. T. kakor v soboto; 3. čl. br. S. J. kakor v soboto; 4. čl. r. v. br. ta dan ali v osmini v br. e.; če te ne morejo obiskati, jim more spovednik naložiti kakšno drugo d. d.; 5. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo na č. sv. Jožefu, če prejmejo sv. z. in molijo po n. sv. o.

5. Sreda, prva v m. P. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo na č. sv. Jožefu, če prejmejo sv. z. in molijo po n. sv. o.

6. Četrtek, prvi v m. P. o. čl. br. sv. R. T. kakor 1. dan.

7. Petek, prvi v m. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T., kakor 1. dan; 2. vsem, ki sprejmejo pravno sv. o., nekoliko premissljujejo dobrotljivost presv. S. J. in molijo po n. sv. o.; 3. čl. br. S. J.

13. Četrtek, Sv. Stanislav, Sv. Didak. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T. kakor 1. dan; 2. tistim kakor 14. dan.

14. Petek, Sv. Jozafat, P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne.

15. Sobota, Spomin rajnih karmel. reda, P. o. čl. škop. br. karm. M. b. v redovni ali žup. c.

16. Nedelja, Sv. Neža Asiška, P. o. istim kakor 14. dan. — V. o.

21. Petek, Darovanje Mar. Device, P. o.: 1. Istim kakor 15. dan; 2. čl. DSD., če molijo obenem za razš. sv. detinstva; 3. čl. r. br. v kateri koli c. — V. o.

24. Ponedeljek, Sv. Janez od Križa, Istim kakor 15. dan skozi vso osmino.

25. Torek, Sv. Katarina, V. o.

26. Sreda, Sv. Lenard Portom, P. o. istim kakor 14. dan.

28. Petek, Sv. Jakob Marški, P. o. istim kakor 14. dan.

29. Sobota, Vsi sveti treh redov sv. Frančiška, P. o. istim kakor 14. dan.

30. Nedelja, zadnja v m. — Sv. Andrej, P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo r. v. P. o. čl. družbe sv. Petra Kl. pod navadnimi pogoji, če molijo hkrati za razširj. sv. vere.

L LJUDSKA **P** OSOJILNICA

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela „Union“

V LJUBLJANI

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodneje obrestuje, daje posojila na vknižbo in proti poroštvu. Po-ojilnica je bila ustanovljena 1895. leta.

Naročniki „Bogoljuba“!

Ali ste že naročili »Slovenčev koledar«? Če še ne, storite to takoj! Naročite ga pri poverjeniku »Bogoljuba« ali naravnost pri naši upravi, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Za naročnike Bogoljuba stane koledar samo 11 Lir, za nenaročnike pa 20 Lir. Naročite ga lahko le še do 5. novembra t. l.

Naročniki „Bogoljuba“!

Ali ste že naročili »Slovenčevo knjižnico«? — Če še ne, storite to takoj pri poverjeniku »Bogoljuba«!

Vsaka knjiga le 5 Lir. Zbirka obsega 24 lepih knjig. Kdor se naroči na vso zbirko, bo dobival knjige na dom in 25. knjigo zastonj — za nagrado.

Kdor nam pridobi 5 naročnikov na vso zbirko knjig »Slovenčeve knjižnice«, bo dobil po eno od vsake knjige »Slovenčeve knjižnice«, to je 25 knjig za nagrado.

Naročite se na »Slovenčevo knjižnico«. Plačujete lahko mesečno po 10 Lir vnaprej.

„SLOVENČEVA KNJIŽNICA“, Kopitarjeva 6, Ljubljana.

Urednika: Ant. Čadež, Jos. Šimenc. Izdajatelj: Ivan Rakovec.

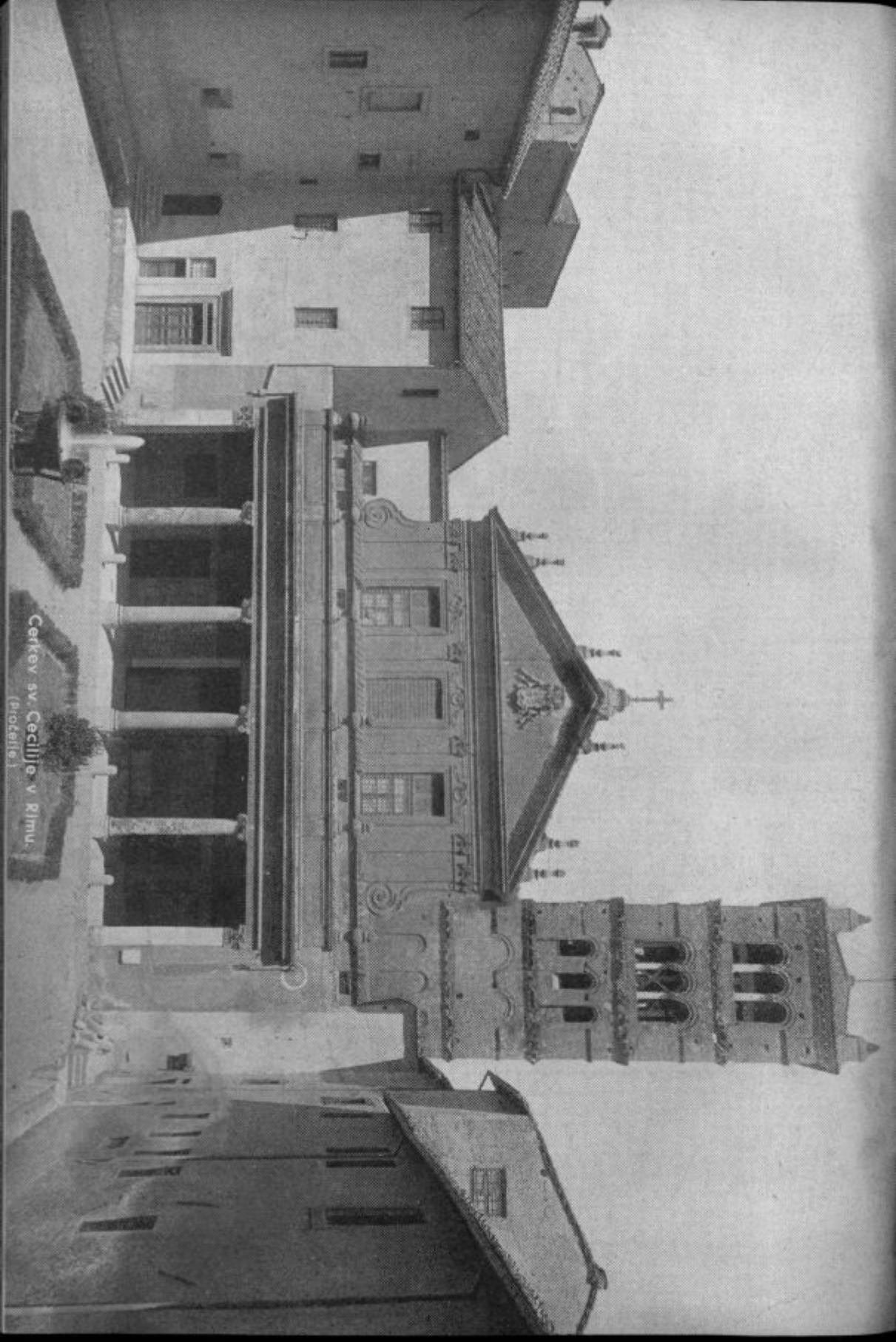
Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič

«Znamenja na nebu».

(Raz. 12, 1—12.)

Glej polje: K. našim slikam.

Church sv. Cecilije v Rijn.

(Prof. S. S. S.)